

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 83

31 жовтня 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюллетень матеріалів оперативної інформації електронних видань
Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 83 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03
E-mail: siaz@pochta.ru
[www.nbuv.gov.ua/siaz.html](http://www.nбуv.gov.ua/siaz.html)

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
Аналітичний ракурс	
Пальчук В.	
Саммит глав стран-участниц СНГ в Минске:	
Украина выстраивает новый формат взаимоотношений	8
Тарасенко Н.	
Законодавчі ініціативи щодо звільнення	
Ю. Тимошенко: перспективи реалізації	20
Законодавча влада	32
Виконавча влада	41
Політика	51
Економіка	57
Економіка України в контексті	
світових кризових тенденцій.....	62

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Виступ Президента України В. Януковича на урочистому зібранні з нагоди Дня працівника соціальної сфери

Шановні друзі!

Щиро вітаю вас із професійним святом!

Важко переоцінити наскільки глобальною, всеохоплюючою і стратегічно важливою є соціальна сфера держави.

Яскравим доказом цього є ст. 1 Конституції, що проголошує Україну соціальною державою.

Соціальний вектор стрижнем проходить крізь філософію розбудови України, гарантуючи соціальний характер розподілу суспільного багатства й соціальну спрямованість економіки.

Держава має гарантувати реалізацію соціальних прав громадян, зокрема щодо гідного життя та соціального захисту.

Усвідомлюючи і поділяючи ці цінності, три з половиною роки тому ми розпочали реалізацію амбітної Програми економічних реформ «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава».

Слова про заможне суспільство недаремно стоять на першому місці. Соціальний вимір завжди був і буде пріоритетом у діяльності органів державної влади.

За останні роки нам багато чого вдалося зробити. Щороку стабільно зростають соціальні стандарти й гарантії.

За три роки реальні доходи громадян зросли на 39 %, реальна заробітна плата – майже на 59 %, середній розмір пенсії – на 42 %.

Із 2010 р. зменшилась у чотири рази кількість тих, хто одержує пенсію менше 1 тис. грн. І я хотів би сказати вам, саме працівникам соціальної сфери, що у 2014 р. таких людей в Україні вже не повинно бути. Ми все для цього зробимо разом з вами.

У 2012 р. було осучаснено пенсії майже 13 млн українців. Незважаючи на непросту економічну ситуацію у світі, яка

позначається й на українській економіці, ми й далі підвищуватимемо соціальні стандарти і гарантії.

Торік успішно запрацював новий інструмент державної політики – соціальні ініціативи Президента. Його головна відмінність – всеохоплюючий характер і водночас конкретна адресність і швидкість реалізації поставлених завдань.

Усього за півроку ми сформували новий для держави інститут фахівців із соціальної роботи. Його чисельність – 12 тис. фахівців. Уже за рік їхніми послугами було охоплено понад 1 млн громадян.

За останні три роки прийнято сучасну «соціальну» законодавчу базу. Завдяки новому закону про зайнятість запущено додаткові механізми створення робочих місць, забезпечені роботою найбільш уразливих на ринку праці категорій громадян. Результат – з початку року працевлаштовано понад 600 тис. осіб. Рівень безробіття знизився до 8 %, що нижче за середні показники по Єврозоні (11 %).

Сьогодні в Україні соціальними послугами охоплено близько 1 млн 200 тис. громадян похилого віку, інвалідів.

На 20 % більше, ніж торік, виплачено державної допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам. Відповідну допомогу отримало понад 3 млн осіб.

Понад 3 млн дітей забезпечені відпочинком й оздоровленням.

Уже 83 % дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштовано у прийомні сім'ї чи дитячі будинки сімейного типу.

Розширюється мережа центрів надання соціальних послуг, соціальних гуртожитків для дітей-сиріт, соціальних центрів матері й дитини. Все це – справа добрих рук і чуйної душі майже 170 тис. соціальних працівників.

Щирий вам за це уклін і подяка.

Дорогі друзі!

Професійне свято – це не тільки привід спільно порадіти здобуткам. Це ще й нагода відверто поговорити про те, де ми не в повній мірі реалізували резерви й можливості, подумати про те, що ми маємо зробити найближчим часом.

Особливість соціальної сфери полягає в тому, що ніколи не можна бути повністю задоволеним результатом, доки актуальними залишаються питання бідності, нерівності, обмежених можливостей. Це – глобальна проблема, що є предметом постійної уваги на рівні Організації Об'єднаних Націй.

Тринадцять років тому 189 держав одночасно започаткували процес досягнення до 2015 р. світовою спільнотою нових результатів у тих сферах, де нерівномірність глобального людського розвитку виявилася найгострішою.

Визначені на міжнародному рівні стратегічні напрями – боротьба зі злиденностю, забезпечення доступу до освіти, досягнення гендерної рівності, зниження рівня материнської та дитячої смертності, скорочення масштабів поширення ВІЛ/СНІДу та інших захворювань – є актуальними і для України.

Хоча світова спільнота і визнає наш безсумнівний прогрес, а у проблемі боротьби з ВІЛ/СНІДом – і лідерство у регіоні Східна Європа – Центральна Азія, однак ми маємо ще багато чого зробити. Найперше й головне завдання – ліквідувати або істотно зменшити масштаби проблем, що дістались нам у спадок з кризових 90-х років минулого століття. Ідеться насамперед про таке ганебне явище, як заборгованість по заробітній платі. Неважаючи на вжиті кроки, вона не перший рік коливається близько позначки в 1 млрд грн. Це означає, що старі інструменти та підходи, перш за все адміністративного характеру, уже вичерпали себе і для вирішення цієї проблеми треба шукати та впроваджувати нові механізми.

Особливо непокоїть ситуація, коли зарплату не платять працюючі підприємства, які випускають і реалізовують продукцію, але не вважають за потрібне розрахуватися з тими, чиєми руками ця продукція зроблена. На кожен такий випадок повинно бути відповідне реагування, зокрема правоохоронних і контролюючих органів.

Світ справедливо звертає увагу України на гендерну нерівність в оплаті праці. Це найуразливіше для нас питання серед усіх міжнародних зобов'язань щодо Цілей розвитку тисячоліття. У цілому по країні жінкам платять на 22 % менше, у промисловості, комунальній сфері та культурі – на 30 %,

а у сфері зв'язку – на 41 % ! Не менш ганебним питанням залишається неповна зайнятість.

Друге завдання – зміна принципів формування державної соціальної політики.

Далека від вирішення й проблема законодавчого врегулювання боргів по зарплаті для підприємств, давно визнаних банкрутами.

Нормативно-правового вирішення потребує питання зростаючої заборгованості підприємств з відшкодування пільгових пенсій, достроково призначених особам зі шкідливими умовами праці.

На рівні регіонів теж потрібно відходити від пасивно-споглядацької позиції у питаннях соціального захисту населення.

Треба врешті-решт зрозуміти, що більшість з проблем виникає і вирішується не в центрі, а саме на місцях, у регіонах.

Я неодноразово наголошував, що велика відповідальність за впровадження нових інструментів суспільного розвитку лежить саме на керівництві регіонів.

Рівень уваги до питань соціального розвитку позначається на довірі людей до влади.

Третє завдання – зміна суті та змісту державної соціальної політики. Адже сьогодні лише чверть соціальної допомоги спрямовується дійсно незаможним чи вразливим категоріям громадян. Важливим моментом у цьому аспекті є перехід до системи стандартів соціальних послуг. Незалежно від місця проживання особи, надавача послуги, інших обставин суб'єктивного характеру держава під кожну соціальну допомогу повинна забезпечити однаковий набір заходів підтримки – як за кількістю, так і за якістю. У цьому аспекті я поставив уряду завдання у суміжній, дуже соціально чутливій площині – забезпечити єдині тарифи на житлово-комунальні послуги в усіх регіонах країни. Це моя принципова позиція: де б людина не жила – тарифи на електроенергію, воду, газ повинні бути для всіх рівні і держава повинна врегулювати ці відносини. Це питання для нас принципове.

Дуже важливе питання – забезпечити перехід соціальних працівників на упереджуvalьну тактику роботи. Чим раніше

буде «підхоплена» вразлива людина – тим легшим буде шлях її «соціального відновлення», тим простіше буде вберегти людину від сповзання у розряд бідних чи неблагополучних. У цьому питанні є й потужна економічна складова – такі методи роботи дадуть змогу вивільнити значні кошти, які можна буде спрямувати як на найбільш проблемних громадян, так і на розвиток системи соціального захисту.

Четверте завдання – це подальша розбудова мережі соціальної підтримки. Вона повинна плануватися і створюватися, виходячи насамперед з потреби та актуальності тих чи інших послуг для громадян.

Кращі досягнення щодо подолання безробіття і захисту трудових прав громадян мають забезпечити Державна служба зайнятості та Державна інспекція з питань праці. Поєднавши зусилля, вони повинні запропонувати нову якість послуг і сформувати мережу будинків праці для безробітних, робітників і роботодавців.

Дорогі друзі!

Успішність реалізації цих та інших завдань залежить від кожного з майже 170 тис. працівників соціальної сфери. З цього випливає ще одне важливе завдання – підвищення престижності, підвищення якості роботи соціального працівника. Як не прикро визнавати, але за рівнем зарплати працівники соціальної сфери займають 14-те, або 3-те з кінця місце.

Півтисячі осіб, які працюють у сфері надання соціальної допомоги, у першому півріччі мали нарахування у межах мінімальної зарплати – 1147 грн. Це – ключова причина хронічної неукомплектованості системи соціальних служб, небажання молоді йти у соціальні працівники. Соціальний працівник не повинен сам бути об'єктом соціального захисту як малозабезпечений.

Має на повну потужність запрацювати система підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників соціальної сфери.

Не хочу вчергове наголошувати на слабкій матеріально-технічній базі соціальних закладів, стінах і стелях, які не бачили ремонту десятки років. Хочу, щоб мої слова почули

насамперед керівники місцевої влади та відреагували на них належним чином. Я подивлюся.

Дорогі друзі!

Наприкінці свого короткого виступу хочу щиро подякувати вам за невтомне і віддане служіння українському народові, за вагомий внесок у змінення соціального захисту наших співгромадян.

Бажаю вам завжди бути вірними покликанню працівника соціальної сфери та відчувати гордість за свою професію.

Міцного вам здоров'я, успіхів у роботі, сімейного затишку та нових звершень на благо Української держави (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 30.10).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

**В. Пальчук, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ,
канд. наук із соц. комунікацій**

Саммит глав стран-участниц СНГ в Минске: Украина выстраивает новый формат взаимоотношений

В Минске прошёл саммит глав стран-участниц СНГ. Это была итоговая встреча за год председательства Беларуси в Содружестве. Обсуждая повестку заседания, как в узком, так и в широком составах, девять президентов и два вице-премьера (представляли Киргизстан и Туркменистан) сошлись в едином мнении: Содружество Независимых Государств нужно не только сохранить, но и активно его развивать.

В результате достижения единого понимания необходимости дальнейшего развития СНГ были обсуждены перспективы Содружества, в частности ряд экономических вопросов, а также гуманитарные темы и проблемы обеспечения безопасности

ти. Среди последних отмеченных вопросов – усиление борьбы с терроризмом и незаконным оборотом наркотиков. По итогам заседания были подписаны четыре среднесрочных программы в этой сфере, рассчитанные до 2018 г. Речь идет о среднесрочных межгосударственных целевых программах. В частности, подписаны Межгосударственная программа о сотрудничестве в борьбе с терроризмом и иными насилистическими проявлениями экстремизма на 2014–16 гг., Межгосударственная программа о сотрудничестве в борьбе с незаконным оборотом наркотических средств и противодействии наркомании на 2014–18 гг., Межгосударственная программа совместных мер борьбы с преступностью на 2014–18 гг., Межгосударственная программа о сотрудничестве в борьбе с торговлей людьми на этот же период.

Главы государств также утвердили соглашение об образовании Межгосударственного совета по противодействию коррупции и Концепцию сотрудничества в борьбе с преступлениями в сфере высоких технологий. В связи с этим решением обсуждены деятельность Межпарламентской ассамблеи СНГ, вопросы, касающиеся защиты секретной информации, сотрудничества в области финансовых, валютно-платежных и кредитных отношений. Таким образом, можно говорить о поступательном развитии взаимодействия в сфере безопасности и борьбы с терроризмом среди стран-участниц СНГ.

Следующий год в Содружестве объявлен Годом туризма, 2015 г. – Годом ветеранов, что вполне логично, ведь именно в этот год состоится празднование 70-летия победы в Великой Отечественной войне. К этой дате принято решение выпустить единые юбилейные награды для ветеранов. Кроме того, на заседании принято решение о реализации в 2014 г. межгосударственной программы «Культурные столицы Содружества». Культурные столицы СНГ нынешнего года – Могилёв, армянский Гюмри и азербайджанская Гамала – передадут эстафету казахстанскому Алматы и киргизскому Ошу.

Совет глав государств также принял решение о переходе председательства в СНГ в 2014 г. от Беларуси к Украине. Беларусь ещё два месяца будет председателем Содружества,

а в следующем году передаст этот пост Украине. В связи с этим Президент Украины В. Янукович предложил провести следующее заседание глав стран СНГ в Киеве в октябре 2014 г., приурочив его к празднованию 70-летия освобождения Украины от фашистских захватчиков. Как сообщил Президент Украины на заседании Совета глав СНГ в Минске, эта дата будет широко отмечаться на Украине, уже создан Оргкомитет и утвержден план мероприятий по усилению социальной защиты ветеранов, обеспечению достойного уровня их жизни.

В. Янукович также отметил ряд направлений, на которых будет сосредоточено председательство Украины в СНГ в 2014 г. В первую очередь планируется обеспечение дальнейшего развития организации. «Свою работу, в соответствии с концепцией председательствования, мы планируем направить в первую очередь на обеспечение дальнейшего поступательного развития Содружества Независимых Государств и укрепление взаимовыгодного сотрудничества, отвечающего национальным интересам каждого государства-участника», – сообщил Президент Украины.

Важным направлением в работе во время председательства В. Янукович назвал также развитие торгово-экономического сотрудничества. «Одним из приоритетных направлений работы мы видим дальнейшее развитие торгово-экономического сотрудничества, которое должно основываться на положениях Договора о зоне свободной торговли и принципах Всемирной торговой организации», – подчеркнул глава Украинского государства. В этом контексте в рамках председательства украинская сторона будет активизировать все необходимые условия для обеспечения равноправной конкуренции, защиты прав собственника и инвестора, снятия искусственных барьеров, которые все еще имеют место и препятствуют торговому и инновационному сотрудничеству. Речь идет о том, чтобы на основе международных норм и принципов, заложенных в Договоре о зоне свободной торговли, начали работать и механизмы рассмотрения спорных вопросов в торговле. Для этого Украина направит свои усилия на подготовку к подписанию соглашений о транзите трубопроводным транспортом, о тор-

говле услугами, протокола о поэтапной отмене экспортных пошлин, реализацию совместных проектов в научно-технической и инновационной областях, энергетике, транспорте, машиностроении, сельском хозяйстве. Для воплощения в жизнь этих проектов в Украине планируется провести несколько специализированных мероприятий. Среди них Инновационный форум стран СНГ, Международная конференция предприятий малого и среднего бизнеса, заседание Совета координационного транспортного совещания, Межгосударственного совета по антимонопольной политике, Межгосударственного совета по сотрудничеству в научно-технической и инновационной сферах.

Президент Украины также сообщил, что Украина присоединилась к соглашению о Совете по гуманитарному сотрудничеству государств-участников СНГ. В связи с чем Украина готовится вступить в Фонд гуманитарного сотрудничества СНГ. По словам В. Януковича, Украина завершает внутригосударственные процедуры, необходимые для вступления в Межгосударственный фонд гуманитарного сотрудничества государств-участников СНГ. «Как только этот процесс будет завершен, мы присоединимся и непосредственно к реализуемой фондом программе», – отмечает пресс-служба Президента Украины.

Одним из приоритетов председательствования Украины в СНГ в 2014 г. станет укрепление культурно-гуманитарного сотрудничества стран Содружества Независимых Государств. Не менее важным, по мнению В. Януковича, является и развитие туристического потенциала СНГ. Он сообщил, что для реализации этой задачи в Украине планируется провести ряд мероприятий. «Учитывая, что 2014 г. пройдет под девизом развития туризма в Содружестве, мы планируем предусмотреть и провести в Украине Киевский международный туристический форум, а также заседание Совета по туризму СНГ», – сообщил Президент Украины.

Президент Украины В. Янукович призвал страны-участницы Содружества Независимых Государств присоединиться к празднованию 200-летия со дня рождения украинского поэта

Т. Шевченко в 2014 г. По его словам, учитывая, что жизненный путь и творческая судьба Великого Кобзаря тесно связаны со многими государствами Содружества, Украина ожидает действенной поддержки в организации и проведении юбилейных мероприятий в государствах СНГ. В связи с этим целесообразно проведение в Украине Форума интеллигенции, посвященного памяти Кобзаря. «Логичным считаем проведение в Украине IX Форума научной и творческой интеллигенции государств-участников СНГ, посвятив его памяти и творчеству Т. Шевченко», – подытожил глава Украинского государства.

Вместе с тем в рамках работы саммита лидеры стран-участниц поднимали вопросы о создании конкурентоспособной экономики, повышении уровня жизни граждан СНГ и их безопасности. В частности, по мнению белорусского лидера А. Лукашенко, крайне важным является использование конкурентных преимуществ стран СНГ в таких отраслях, как энергетика, транспорт, аграрный сектор, добыча и переработка природных ресурсов. «Заявляем о заинтересованности в дальнейшем укреплении Содружества, в максимальном раскрытии его созидательного потенциала, в совершенствовании механизмов сотрудничества во всех сферах совместной деятельности. Необходимо продолжить целенаправленное формирование условий для всестороннего взаимодействия в интеграции Содружества в мировую экономику и международную торговую систему», – подчеркнул президент Беларуси.

При рассмотрении экономических аспектов сотрудничества между странами СНГ Президент Украины В. Янукович обратил внимание на важность взаимодействия в энергетической сфере. По его словам, прежде всего речь идет о развитии сотрудничества в вопросах транспортировки энергоресурсов, обеспечения надежности их поставок, выработки понятных и четких принципов деятельности государств-участников на рынке энергоносителей. «Необходимо расширять взаимодействие в сферах, связанных с электроснабжением, в частности в рамках налаживания системного диалога между Электроэнергетическим советом СНГ и Европейским союзом электроэнергетической промышленности, а также возобновляемы-

ми источниками энергии», – подчеркнул В. Янукович. В этом контексте Президент Украины считает важным проведение ряда международных конференций, круглых столов, заседаний органов отраслевого сотрудничества. В частности, речь идет о Международной научно-практической конференции, посвященной перспективам использования альтернативных и возобновляемых источников энергии и Научно-техническом форуме по вопросам развития атомной энергетики.

Лидеры стран СНГ во время встречи также обратили внимание на то, что в Содружестве осуществляются процессы, связанные с борьбой с экономическим кризисом. И те страны, которые имеют намерение выйти или уже вышли из состава СНГ, лишаются такой возможности. Речь шла, в частности, о выходе из содружества несколько лет назад Грузии. Главы государств Беларуси и Украины призвали политиков Грузии обратить внимание на те возможности, которые предоставляет площадка СНГ для обсуждения экономических вопросов государств. «Я абсолютно согласен и приветствую предложение Александра Григорьевича напомнить нашим друзьям из Грузии, что двери СНГ для них всегда открыты. Все-таки площадка СНГ – это та площадка, на которой привыкли договариваться и решать многие вопросы как правильно снимать барьеры», – отметил Президент Украины В. Янукович на пресс-конференции по итогам саммита глав государств-участниц СНГ в Минске.

В то же время в Тбилиси на призыв из Минска отреагировали достаточно оперативно и четко: «А. Лукашенко выражает такое пожелание не впервые. С предложением рассмотреть вопрос возвращения Грузии в состав СНГ он обратился к новому правительству Грузии и в начале текущего года, вскоре после смены власти в стране. Министерство иностранных дел Грузии откликнулось ещё на первое его заявление, и сегодня мы можем лишь повторить ту позицию, которую выразили несколько месяцев назад. Мы неоднократно заявляли, что приоритетом внешней политики Грузии является интеграция с европейскими и евроатлантическими структурами. Это выбор грузинского народа, и правительство Грузии эти приоритеты

и эту ориентацию менять не собирается», – говорится в комментарии внешнеполитического ведомства страны. Впрочем, после президентских выборов в Грузии в Республике многое может измениться.

Также во время саммита внимание было уделено возможному подписанию Соглашения об ассоциации Украины с Евросоюзом. Это, пожалуй, был самый напряженный момент в работе саммита. Многие обозреватели в своих изданиях отмечают, что в первый день на пресс-конференции президент РФ В. Путин довольно жестко объяснил, почему Украина не может быть одновременно и с ЕС, и с Таможенным союзом. На вопрос журналистов «Сможет ли Украина претендовать на членство в Таможенном союзе после подписания Соглашения с Европой?» Президент России ответил отрицательно и объяснил почему: «Нет, невозможно, потому что в рамках этой ассоциации предполагается создание зоны свободной торговли между Евросоюзом и Украиной. В рамках зоны свободной торговли Украина берет на себя обязательства внедрить на своей территории правила и режимы торговой политики Евросоюза. И из 10,5 тыс. импортных таможенных тарифов, примерно, я могу ошибиться, 7666 тарифов обнулить с момента вступления этого Соглашения в силу. А оно может вступить в силу уже в начале следующего года, где-то в феврале. Еще через три года раскрытие рынка будет где-то на 85,5 %. Еще через несколько лет – на 98,5 %. Мы считаем, что такое раскрытие рынка для нас очень опасно и неприемлемо на сегодняшнем этапе развития нашей экономики. Мы, и я уже об этом многократно говорил, стремимся к тому, чтобы создать единое евразийское экономическое пространство: от Лиссабона до Владивостока. Но для того чтобы это было на равнценной, равноправной основе, мы не несли экономических потерь и, как производное в социальной сфере, не имели проблем, это должно быть согласовано постепенно», – отметил В. Путин.

В этом вопросе украинская сторона считает неверными суждения о необходимости выбора Украины в пользу каких-либо интеграционных проектов – Европейского Союза или стран Содружества Независимых Государств и Таможенного

союза. По мнению В. Януковича, возможно сотрудничество Украины со всеми этими объединениями, что принесет пользу их участникам. «Я убежден, что, создав зону свободной торговли с ЕС, а также наладив эффективное взаимодействие с Таможенным союзом, Евразийским союзом в перспективе, Украина будет способствовать дальнейшей активизации экономического взаимодействия на Евразийском континенте», – подчеркнул он.

Украинская сторона утверждает, что подписание Соглашения об ассоциации с ЕС создаст дополнительные условия для развития торгового и инвестиционного сотрудничества между нашими странами. «Украинские совместные предприятия с участием капитала стран СНГ смогут осуществлять экспорт продукции в ЕС в том режиме, в котором он будет установлен с Украиной с соответствующими преференциями. Развитие отношений Украины с ЕС также никоим образом не будет препятствовать эффективному взаимодействию со странами-участницами зоны свободной торговли в рамках СНГ и Таможенного союза, поскольку торгово-экономическое сотрудничество в этих форматах отвечает общепринятым нормам ВТО», – отметил Президент Украины.

При этом Украина выступает против создания искусственных барьеров для торгово-экономических отношений между странами СНГ и Таможенного союза. По словам В. Януковича, накануне в Минске прошел ряд дискуссий на эту тему с президентом России В. Путиным. В результате проведенных переговоров Президент Украины В. Янукович предлагает создать трехсторонний постоянно действующий консультативный орган в формате Украина – Европейский Союз – Таможенный союз. «У нас есть тревога совместная относительно режима торговли после создания нами зоны свободной торговли с ЕС. Поэтому мы предложили сформировать постоянно действующий консультативный формат Украина – ЕС – Таможенный союз», – отметил В. Янукович.

Впрочем, данное предложение украинской стороны у представителей официального Кремля большого интереса не вызвало. «Трехсторонние консультации Украина – ЕС – Россия

были бы полезны, если бы проводились до принятия окончательного решения о формате взаимодействия между Киевом и Брюсселем. Консультации всегда полезны, если они представляют возможность до принятия решений учесть позиции всех заинтересованных сторон, и обычно это помогает сделать так, чтобы принятые решения отражали озабоченности, интересы участников такого рода консультаций», – заявил глава МИД России С. Лавров в Ростове-на-Дону после встречи с министром иностранных дел Украины Л. Кожарой.

Также обозреватели не исключают, что, обсуждая межгосударственные взаимоотношения, В. Янукович и В. Путин затронули и газовый вопрос.

Примечательным в организации саммита глав стран СНГ остается тот факт, что ему предшествовало проведение Высшего евразийского экономического совета президентов Беларусь, России и Казахстана. Главный итог совета в том, что Беларусь, Казахстан и Россия подтвердили намерение строить Евразийский экономический союз. Во время этой встречи достигнута договоренность об ускорении процесса интеграции, чтобы в 2015 г. на карте мира появилось абсолютно новое полноценное и масштабное сообщество – Евразийский экономический союз. И СНГ рассматривается как своеобразный фундамент для его образования. Значительная роль в этом образовании также отводится Таможенному союзу. Президенты стран ТС обсудили все вопросы по подготовке проекта договора о Евразийском экономическом союзе. Решено, что договор о его создании президенты подпишут в мае следующего года. Вопрос, который вызвал самые острые дискуссии в ходе проведения Высшего евразийского экономического совета президентов Беларусь, России и Казахстана, – это уход от изъятий в торговле между странами таможенной тройки. Стало известно, что будут сняты все барьеры на перемещение товаров и услуг между Беларусью, Россией и Казахстаном. Общую выгоду удалось найти для каждого из государств, отмечают эксперты ТС.

В то же время украинские обозреватели отмечают и внутренние проблемы в самом Таможенном союзе. В частности, во время проведения Высшего евразийского экономического совета

президент Казахстана раскритиковал Евразийскую экономическую комиссию – управляющий орган ТС. «Российские члены коллегии принимают участие в заседании правительства России и получают соответственные установки, хотя согласно нашему договору члены коллегии не подотчетны никакому из наших правительств», – заявил президент Казахстана Н. Назарбаев.

Что касается мер, которые намерены предпринять страны ТС после подписания Соглашения об ассоциации Украины с ЕС, то они ограничились введением единого таможенного тарифа для Украины. В частности, первый вице-премьер РФ И. Шувалов заявил, что президенты России, Беларуси и Казахстана в Минске договорились о возможности введения единого таможенного тарифа для Украины в случае создания ею зоны свободной торговли с Евросоюзом. И. Шувалов подчеркнул, что такой тариф будет использоваться не только в отношении Украины, но и в других подобных случаях. При этом чиновник заверил, что все соглашения с Украиной о зоне свободной торговли будут соблюдены – это также твёрдая позиция президентов. «Всё, что касается формальностей, будет полностью выполнено. Но ожидать от нас того, что мы ничего не будем делать, не стоит», – высказал позицию лидеров стран ТС первый вице-премьер РФ.

Подытоживая результаты встреч в Минске, эксперты и политологи из стран-участниц СНГ сходятся во мнении: два дня большой политики оказались очень продуктивными. По словам А. Ивановского, первого проректора Академии управления при президенте Республики Беларусь, встреча, которая состоялась в Минске, прошла успешно. Об этом говорили практически все участники, все руководители государств. Начиная от организации, заканчивая повесткой дня, которая была предложена. Есть существенный результат. Этот результат показывает, что и СНГ, и ЕЭП имеют перспективы.

Поддерживает данное мнение Н. Сергеев, белорусский политолог. Эксперт обращает внимание на то, что успешность состоявшегося диалога в рамках двух мероприятий в Минске засвидетельствовала возможность формирования новых интеграционных образований как геополитических и экономиче-

ских зон влияния в мире. «О том, что Таможенный союз состоялся, свидетельствует, в частности, интерес к Таможенному союзу, который проявляют Турция, Индия и ряд стран, которым не нравится, в том числе, geopolитическое и экономическое доминирование США и которые заинтересованы в многополярном экономическом порядке в мире», – подчеркнул Н. Сергеев.

Со своей стороны президент РФ В. Путин заверил в необходимости продолжать интеграционный процесс, особенно на фоне проблем в мировой экономике. Для этого странам вполне по силам формировать собственную повестку развития, генерировать крупные инвестиционные проекты, совершенствовать деловой климат, не дожидааясь улучшения внешней конъюнктуры.

В то же время многие эксперты отмечают, что СНГ – структура в значительной степени декоративная и не может претендовать на интеграционную роль. Именно поэтому на саммите, формально посвященном СНГ, основные приоритеты акцентировались вокруг совсем другой организации – Таможенного союза. В частности, его отношений с Украиной в преддверии подписания ею Соглашения об ассоциации с ЕС.

Как утверждает украинский публицист В. Пиховшек, отблеск саммита в Вильнюсе ощущался на всех мероприятиях с участием Украины. Потому главной интригой саммита была анонсированная встреча двух президентов – В. Януковича и В. Путина. В кулуарах поговаривали, что это – последний шанс для России сделать Украине предложение, ради которого она могла бы отказаться от Европы. Но обещанных двух часов тет-а-тет между В. Януковичем и В. Путиным не получилось.

Диалог, начатый в Минске на саммите СНГ, Президент Украины В. Янукович и президент РФ В. Путин продолжили во время встречи в Сочи. Несмотря на то, что тема встречи не была озвучена обеими сторонами, большинство экспертов сходятся во мнении, что на ней В. Путин вновь пытался отговорить В. Януковича от подписания Соглашения об ассоциации с Евросоюзом. Результат данных переговоров пока остается неизвестен. Впрочем, как пишет «КоммерсантЪ-Украина», хотя встреча продлилась более пяти часов, но «украинская сторона осталась непреклонной».

Вечером того же дня делегации МИД Украины и России во главе с министрами Л. Кожарой и С. Лавровым встретились в Ростове-на-Дону. В повестке встречи министров было много сложных тем – от традиционных, связанных с проблемами Черноморского флота и делимитацией Азово-Керченской акватории, до относительно новых, появившихся после обстрела российскими пограничниками украинского рыбакского судна. При этом даже на фоне этих резонансных проблем главным на заседании стал вопрос геополитического выбора Украины. С. Лавров вновь отметил, что «если это Соглашение (об ассоциации с ЕС. – Авт.) будет подписано и Украина начнет выполнять соответствующие обязательства, в частности в том, что касается либерализации торгового режима с Евросоюзом и безграничного пропуска европейских товаров на свой рынок, то это будет создавать риски для нашей торговли и производителей и мы будем вынуждены вводить меры защиты, предусмотренные в рамках договора СНГ о зоне свободной торговли». По его словам, ни о каком запрете на поставки украинских товаров в Россию речь не пойдет, эти товары будут на основе норм ВТО иметь режим наибольшего благоприятствования, но льготы, которые дополнительны к этому режиму вытекают из участия Киева в договоре о зоне свободной торговли СНГ, прекратят свое действие.

В свою очередь министр иностранных дел Украины Л. Кожара по окончании встречи заявил, что ожидает обратного эффекта – увеличения экономической интеграции сторон. «Мы полагаем, что в будущем будет вполне возможно и создание континентальной зоны свободной торговли, которая бы включала Украину, Россию, ЕС, страны Таможенного союза и страны Европейской ассоциации свободной торговли», – озвучил позицию украинской стороны глава МИД Украины.

Таким образом, результаты работы саммита в Минске подтвердили намерения большинства стран СНГ развивать в дальнейшем сотрудничество в формате Содружества. Украина также будет продолжать активное участие в сохранении и развитии этого геополитического образования. В то же время евроинтеграционные планы Украины не вполне устраивают

некоторых стран-участниц СНГ, в частности Россию, которая, судя по результатам саммита в Минске, скорее всего проявляет больший интерес к функционированию Таможенного союза и вопросам формирования Евразийского экономического союза, а СНГ рассматривает лишь как площадку для его дальнейшего интеграционного развития. При этом для российской стороны СНГ и ТС являются двумя составными частями одного целого – ЕврАзЭС. В связи с этим Украине в случае подписания Соглашения об ассоциации с ЕС предстоит выстраивать новый формат взаимоотношений – как с государствами Содружества, так и с ТС, а в будущем с ЕврАзЭС (*Материал подготовлен по информации таких источников: Офіційний сайт Президента України (<http://www.president.gov.ua>); TVi (<http://tvi.ua>); ONT.BY (<http://ont.by>); CTV (<http://www.ctv.by>); Вечерний Бишкек (<http://www.vb.kg>); Подробности, телеканал «Интер» (<http://podrobnosti.ua>); Столичное телевидение (<http://www.ctv.by>); РИА «Новости» (<http://ria.ru/world>); Второй национальный телеканал (<http://ont.by/news>); Укринформ (<http://www.ukrinform.ua>); Однако (<http://www.odnako.org>); Первый канал (<http://www.1tv.ru>); Украинская правда (<http://www.pravda.com.ua>); Экспресс (<http://expres.ua>); RBC (<http://www.rbc.ua/rus/news/politics/trehstoronne-konsultatsii-ukraina-es-rossiya-byli-by-poleznyimi-28102013141300>); Фокус (<http://focus.ua/politics/287833>).*

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Законодавчі ініціативи щодо звільнення Ю. Тимошенко: перспективи реалізації

Невирішеність питання Ю. Тимошенко залишається істотною перешкодою на шляху підписання Україною Угоди про асоціацію з ЄС. І хоча вимоги випустити екс-прем'єра з тюремного ув'язнення не міститься в жодному офіційному

документі з переліком необхідних для виконання Україною умов ЄС, очевидно, що від пошуку прийнятного для всіх сторін способу її звільнення великою мірою залежить результат Вільнюського саміту.

Донині існують ризики, що на саміті «Східного партнерства» в листопаді Угода про асоціацію між Україною та Євросоюзом не буде підписана, заявив журналістам міністр закордонних справ Польщі Р. Сікорський. На його думку, українцям час працювати, щоб розв'язати проблемні питання.

«До останньої перед самітом зустрічі міністрів закордонних справ ЄС – 18 листопада – залишається обмаль часу. Часу для блефу немає, – наголосив Р. Сікорський. – Час активно діяти, щоб вирішити усі ті проблеми, які залишаються перед самітом у Вільнюсі. Маю надію, що до того не станеться нічого, що завадить Україні підписати Угоду про асоціацію з ЄС».

Він зазначив, що Польща сподівається на те, що Київ усуне всі проблеми, що стоять на цьому шляху. Тим більше, що Київ налагодив плідну «євроінтеграційну» співпрацю між Президентом, урядом та опозицією, зазначив Р. Сікорський днем раніше, по закінченні засідання очільників МЗС країн Євросоюзу в Люксембурзі. Разом з тим польський міністр застеріг українську владу «щодо голосів кількох важливих членів ЄС, які говорять про те, що без вирішення справи Тимошенко їх країни, скоріше за все, позитивного рішення не приймуть», – попередив Р. Сікорський українську сторону. Такими країнами він назвав Нідерланди, Великобританію та Швецію.

Міністр закордонних справ Швеції К. Більдт заявив: неважливо, що саме нині в Києві він і його польський колега обговорювали з керівниками уряду, з Президентом України та опозицією. Важливіше, на його думку, готовність офіційного Києва подолати наявні проблеми, серед яких – вибіркове судочинство.

«Я можу вам, журналістам, повторити те саме, про що говорив щойно Президентові України: ваша країна здійснила прогрес на шляху до підписання угоди про асоціацію з Євросоюзом. Але одне питання, яким займається місія Пата Кокса й Александра Квасневського, залишається невирішеним. Якщо місія дасть “зелене світло”, то буде “зелене світло” Україні

з боку Європи. А якщо “зеленого світла” не буде від місії, то його Україна не отримає від нас», – зазначив К. Більдт.

Напередодні (21 жовтня), по закінченні наради міністрів за кордонних справ ЄС у Люксембурзі, К. Більдт повідомив ЗМІ, що висновки місії Кокса –Квасневського матимуть вирішальне значення для питання, чи підписувати ЄС Угоду про асоціацію з Україною.

Тим часом, перелік політичних сценаріїв звільнення Ю. Тимошенко з наближенням підписання Угоди про асоціацію з ЄС скорочується. Про амністію чи декриміналізацію статей, за якими її засудили, уже навіть не згадують. На помилування, вочевидь, не погодяться ні влада, ні екс-прем'єрка. Натомість цілком імовірним стає варіант з лікуванням Ю. Тимошенко за кордоном, на яке дала публічну згоду сама Ю. Тимошенко, а Президент В. Янукович повідомив, що готовий підписати закон, який дає можливість Тимошенко вийхати на лікування за кордон, якщо такий буде ухвалений Верховною Радою. «Зраз політичними силами, які представлені в парламенті, підготовлений законопроект, який дозволить розв’язати це питання», – сказав В. Янукович, додавши, що саму процедуру виїзду за кордон Ю. Тимошенко вже вирішить суд.

На думку оглядачів тижневика «Дзеркало тижня», варіант з ухваленням закону вигідний В. Януковичу з кількох причин. По-перше, це дасть йому змогу залишитися «сильним Президентом» в очах його електорату, а не «слабаком», який програв суперниці й піддався тиску Заходу з його умовами та дедлайнами. По-друге, залишивши Ю. Тимошенко в статусі засудженої, В. Янукович одержує повну гарантію її неучасті в майбутніх виборах. По-третє, пішовши шляхом ухвалення спеціального закону, В. Янукович не тільки перекладе відповіальність за вирішення «питання Тимошенко» зі своїх плечей на голову Верховної Ради, а й знову зможе відтягнути термін виїзду Ю. Тимошенко за кордон – парламентсько-судова епопея навряд чи виявиться простою.

18 жовтня у ВР було зареєстровано перший з очікуваних законопроектів про можливість для засуджених виїзду на лікування за кордон. Законопроект № 3444 «Про внесення змін до

Кримінально-виконавчого та Кримінального процесуального кодексів України (щодо правового регулювання лікування засуджених за кордоном)» подав М. Рудьковський, який формально залишається членом парламентської фракції Партії регіонів, оскільки нещодавно подав заяву про вихід з неї.

Законопроект пропонував, щоб рішення про лікування засудженого за кордоном приймав суд на підставі висновків лікарської комісії, яка також ухвалює рішення про продовження або припинення лікування. У постанові про лікування засудженого за кордоном суд зазначає: термін лікування і назва медустанови, де буде лікуватися засуджений, умови і порядок переміщення туди засудженого, відповідальних за переміщення, а також поручителів, які будуть нести відповідальність у разі неповернення засудженого в Україну. Законопроект пропонує, щоб після закінчення терміну, визначеного судом для лікування за кордоном, засуджений повертається в Україну для продовження відбування покарання. Лікування засудженого за кордоном, згідно з законопроектом, здійснюватиметься за рахунок його коштів або його рідних і близьких.

Ініціативу М. Рудьковського несподівано розкритикували в Партії регіонів, у якій раніше вирішили не реєструвати законопроекти на цю тему. «Микола Рудьковський вже три дні як написав заяву про вихід із фракції Партії регіонів (у зв'язку з обранням головою Соціалістичної партії). Я допускаю, що розробка законопроекту № 3444 – його особиста ініціатива», – заявив народний депутат В. Олійник.

Через кілька годин після оприлюднення законопроекту М. Рудьковського було видалено із сайту парламенту. Як повідомив пізніше спікер В. Рибак, М. Рудьковський відкликав його для доопрацювання. Водночас у ПР пояснили, що цей документ є альтернативним законопроекту про лікування ув'язнених за кордоном С. Міщенка, зареєстрованому ще в червні 2013 р., а значить, термін його можливої реєстрації – протягом 14 днів після подачі першого законопроекту – закінчився ще в липні.

Також представники ПР заявили, що їхня фракція готова підтримати саме законопроект С. Міщенка. Проект закону

передбачає, що термін, на який відстрочиться покарання, буде визначати суд. Водночас у тексті законопроекту вказано, що засуджений не матиме права покидати приміщення, де проходитиме лікування, а країна, яка прийме його на лікування, має гарантувати, що він не буде здійснювати будь-яких переміщень поза лікарнею. Медична допомога та лікування за кордоном здійснюється за рахунок особистих коштів або коштів рідних та близьких засудженої особи.

21 жовтня С. Міщенко зареєстрував у Верховній Раді зміни до свого законопроекту. За словами депутата, суть змін полягає у тому, що після прийняття законопроекту «Юлія Тимошенко як вільна людина зможе покинути пенітенціарний заклад і виїхати до Німеччини на лікування». Однак після закінчення цього терміну засуджена зобов'язана повернутися для подальшого відбування покарання.

«За основу свого законопроекту я взяв положення, що діють у законодавстві країн Євросоюзу. І не тільки Тимошенко, але й усі ув'язнені, які цього потребують, за рішенням суду зможуть отримати медичну допомогу за кордоном», – пояснив нардеп.

За його словами, нині Верховна Рада «має проявити політичну волю, проголосувати за законопроект у першому читанні. А вже до остаточного ухвалення доповнити його нормами, які влаштують усі фракції Верховної Ради».

У «Батьківщині» раніше заявили, що не підтримуватимуть законопроект С. Міщенка, вважаючи його «варіантом Банкової». До того ж «Батьківщина» вважає законопроект С. Міщенка про надання ув'язненим права отримувати лікування за межами України таким, що суперечить позиціям Європейського Союзу. На думку А. Яценюка, цей законопроект не вирішує проблему, а навпаки – поглиблює її.

Захисник екс-прем'єр-міністра Ю. Тимошенко С. Власенко закликав позафракційного депутата С. Міщенка відклікати свій законопроект щодо лікування засуджених за кордоном. «Цей проект закону внесений гідним сином Генпрокурора Пшонки. Він повинен бути відкліканий колишнім депутатом фракції БЮТ, людиною, яка виграла вибори на

лозунгах про те, що звільнить свій округ для Юлії Тимошенко», – зазначив С. Власенко.

За словами захисника, «те, що робить Міщенко, – це повна профанація європейської інтеграції». Він також підкреслив, що в законопроекті є велика стаття про зобов'язання держави, яка буде приймати хворого. «Ця держава зобов'язана створити в клініці філіал Качанівської колонії. Ця держава зобов'язана повернути політичного в'язня в Україну і зобов'язана, по суті, створити тюремні умови в місці перебування такого хворого», – додав захисник.

«Я звертаюся до Сергія Міщенка, щоб він згадав про те, що він колишній член БЮТ, і відкликав свій закон», – резюмував С. Власенко.

Водночас опозиція заявила, що наполягає на звільненні Ю. Тимошенко без прийняття додаткових законів. У заяві партії «Батьківщина», оприлюдненій її прес-службою, ідеться про те, що фракція не подаватиме якихось додаткових законопроектів щодо лікування засуджених за кордоном, оскільки чинне законодавство і так дозволяє Президенту звільнити лідера опозиції Ю. Тимошенко.

«Ми неодноразово наголошували на тому, що чинне законодавство, зокрема, Конституція, закони у сфері охорони здоров'я та Кримінально-виконавчий кодекс не встановлюють жодного обмеження для виїзду засудженого на лікування за кордон. Таким чином, намагання Януковича перекласти відповіальність за вирішення долі Юлії Тимошенко на парламент є як мінімум лукавством», – сказано в заяві.

У «Батьківщині» нагадали владі, що компроміс з Європою, якого потрібно досягнути для підписання Угоди про асоціацію з ЄС, вимагає усунення проблеми вибіркового правосуддя взагалі, а не просто вивезення Ю. Тимошенко на лікування.

«Тому ми знову підкреслюємо: вирішення питання усунення політично мотивованого правосуддя та розв'язання проблеми Юлії Тимошенко лежить винятково на Президенті України В. Януковичі. В Адміністрацію Президента подано достатню кількість клопотань про звільнення лідера опозиції, зокрема, від глав українських церков, 172 народних депутатів

та місії Кокса – Кvasневського. Потрібна лише політична воля Януковича», – ідеться в заявлі.

У «Батьківщині» повністю погоджуються зі способом вирішення питання Тимошенко, запропонованим місією Євросоюзу. «Ми продовжуємо наполягати, що на лікування за кордон лідер опозиції повинна вийхати вільною людиною, позбавленою несправедливих звинувачень та вироків продажних судів», – наголосили в «Батьківщині».

Експерти пояснили відмову опозиції від законодавчої ініціативи з приводу лікування засуджених за кордоном тим, що в разі підготовки її представниками законопроекту, що відповідає сподіванням Тимошенко, цей документ не буде «проходним», більшість за нього не проголосує. Якщо ж законопроект врахує побажання Президента, і вийхати за кордон Ю. Тимошенко зможе лише в статусі засудженої з умовою повернення до Качанівки, то опозиція виявиться зрадником і в очах Ю. Тимошенко, і в очах виборців.

У цьому контексті народний депутат із фракції Партиї регіонів О. Стоян припустив, що опозиція не зацікавлена у вирішенні питання Тимошенко. «Ми запропонували опозиції – подайте такий законопроект. Вони сказали: ні, такий законопроект ми подавати не будемо. Гадаю, такий проект може подати Партия регіонів у контексті вимог, які пов’язані із лікуванням, і з поверненням в Україну», – наголосив «регіонал», уточнивши, що після лікування ув’язнені, зокрема і колишній прем’єр Тимошенко, мають повернутися до своїх камер, і далі відбувати покарання.

Керівник парламентської фракції Партиї регіонів О. Єфремов висловив припущення, що опозиція просто побоялася вирішувати питання Ю. Тимошенко. За його словами, Партию регіонів влаштовує проект закону позафракційного депутата С. Міщенка про направлення на лікування за кордон екс-прем’єр-міністра України Ю. Тимошенко. «Міщенко наперед зареєстрував проект закону, він відправлений у комітет. При нормальній роботі він міг би бути винесений у зал вже в четвер і розглянутий... Але опозицію налякало те, що звільнення Тимошенко може вйти на фінальний шлях», – заявив О. Єфремов.

За словами депутата, у Партиї регіонів вважають, що в опозиції насправді не готові приймати такий закон, у тому числі С. Міщенка, оскільки опозиції не потрібно звільнення Ю. Тимошенко. «У мене виникла певна думка: а чи потрібен їм взагалі законопроект щодо Тимошенко. Задайте їм це питання. Якщо потрібен, давайте рухатися. Якщо ні, то нехай про це відкрито скажуть. Це повинно бути зрозуміло, хто буде крайнім, якщо Європа прийме яке-небудь інше рішення», – підкреслив О. Єфремов.

В опозиції зовсім інакше пояснювали своє несприйняття законопроекту про лікування ув'язнених за кордоном. Зокрема, депутат від УДАРу Р. Павленко висловив думку, що виконавча влада має всі необхідні ресурси для помилування Ю. Тимошенко чи вивезення її на лікування за межі України.

«Викликає подив позиція більшості та позиція Президента, що потрібен якийсь додатковий закон. Це виглядає як спроба перенести кланові особливості правлячої партії України на взаємини нашої держави та ЄС. У ситуації, коли Україна робить цивілізаційний вибір, – неприпустимо ставити вище національних інтересів інтереси Януковича та його команди», – зазначив Р. Павленко.

Водночас депутати від УДАРу наголошували, що загальна позиція фракції – голосувати за законопроект С. Міщенка про лікування в'язнів за кордоном, чи за інший законопроект, який допоможе вивезти Тимошенко до Європи. Водночас «ударівці» зауважили, що вони продовжують консультації щодо варіантів звільнення екс-прем'єра із іншими опозиційними фракціями, і з місією Кокса – Кvasnevського.

У КПУ запевнили, що не голосуватимуть за законопроект, що дозволить Юлії Тимошенко виїхати на лікування за кордон. «Судячи з настроїв, ми не підтримаємо цей документ – закони не можуть прийматися в інтересах окремих осіб, крім того, ми вважаємо, що норма про лікування за кордоном стане лазівкою для багатьох людей для уникнення заслуженого покарання», – пояснив народний депутат О. Голуб (КПУ).

Утім, законопроект від опозиції все ж з'явився. 24 жовтня опозиція внесла до парламенту законопроект про заборону

вибіркового правосуддя та зняття перешкод до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом і його державами-членами. Згідно з проектом закону, особи, щодо яких міжнародними судовими інстанціями та відповідними органами міжнародних організацій встановлено факти застосування вибіркового правосуддя або порушення Україною ст. 18 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, підлягають помилуванню згідно із Конституцією України або до них застосовується амністія.

Законопроектом передбачається застосувати повну індивідуальну амністію до Ю. Тимошенко, звільнивши її від відбування призначеного вироком Печерського районного суду Києва від 11 жовтня 2011 р. основного покарання у вигляді позбавлення волі на сім років та додаткового покарання у вигляді позбавлення права обіймати посади в органах державної влади строком на три роки. Вважати судимість Ю. Тимошенко такою, що є знятою; звільнити Ю. Тимошенко негайно з моменту набрання чинності цим законом.

Як заявив А. Яценюк, проект закону внесено з метою підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС і його державами-членами та недопущення політичних репресій, випадків застосування кримінальної юстиції для боротьби з політичними опонентами. Він також зіронізував, що цей закон знадобиться «регіоналам», якщо після виборів проти них почнеться кримінальне переслідування.

Напередодні, 22 жовтня, у Верховній Раді було зареєстровано ще один законопроект щодо можливості лікування ув'язнених за кордоном, автором якого є позафракційна А. Лабунська. Як відомо, на парламентських виборах А. Лабунська балотувалася в мажоритарному окрузі на Житомирщині і позиціонувала себе як соратниця Ю. Тимошенко. Однак до фракції «Батьківщина» після виборів не увійшла, хоча в попередніх двох скликаннях Верховної Ради входила до складу БЮТ.

Проектом закону А. Лабунської передбачається, що у разі неможливості засудженого вилікуватися в Україні, він отримує право на лікування за кордоном. Відповідне рішення має приймати суд за умови, що особа протягом не менш ніж

365 днів безперервно проходила стаціонарне лікування, яке не привело до повного одужання.

Законопроект передбачає, що, приймаючи рішення про лікування засудженого за кордоном, суд зобов'язаний одночасно приймати рішення про звільнення такої особи від покарання за хворобою. Мотивація виїзду на лікування за кордон має бути саме та, що хворий не зміг вилікуватися саме в Україні, і тому їй дають зелене світло на виїзд за кордон. При цьому ув'язнений має мати якийсь документ, який би засвідчував, що 365 днів хворий лікувався на території України і не зміг отримати належної допомоги. Також має бути довідка з медичних закладів, де лікувався цей хворий, де б значався саме той час, скільки хворий проходив лікування, і як він проходив лікування в Україні, а також довідка про стан здоров'я, що дійсно таку допомогу, якої цей хворий потребує, в Україні не надали. Також передбачається наявність письмової заяви іноземного закладу, про те що він згоден прийняти того чи іншого хворого на лікування.

Тим часом, Верховна Рада включила до порядку денного наступного пленарного тижня (5–8 листопада) три законопроекти, які стосуються можливості лікування ув'язнених за кордоном. «За» проголосували 367 народних депутатів. Рішення підтримали усі фракції, крім КПУ.

Зокрема, парламент планує розглянути такі законопроекти:

№ 3479 «Про заборону вибіркового правосуддя та зняття перешкод до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом і його державами-членами» (автори – лідери опозиційних фракцій А. Яценюк, В. Кличко та О. Тягнибок);

№ 3461 – «Про внесення змін в статтю 84 Кримінального кодексу України щодо можливості лікування за кордоном осіб, засуджених до позбавлення волі» (автор – позафракційний народний депутат А. Лабунська);

№ 2453а «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо лікування засуджених за кордоном» (позафракційного народного депутата С. Міщенка).

Цим же рішенням Верховна Рада доручила профільному комітету опрацювати ці три законопроекти.

Екс-віце-спікер С. Гавриш вважає, що включення на наступному пленарному тижні до порядку денного ВР трьох законопроектів щодо Ю. Тимошенко не вирішать це питання.

За словами С. Гавриша, ніякої логіки у двох законопроектах авторства С. Міщенка та А. Лабунської (про лікування ув'язнених за кордоном) немає. «Перш за все тому, що екс-прем'єр у наречниках в еміграцію не поїде, вона хоче залишитися активним політичним гравцем в Україні», – зазначив екс-віце-спікер.

Ще один законопроект – від опозиції – теж не має шансів бути прийнятим, прогнозує С. Гавриш. «Вважаю, що питання права в “проблемі Тимошенко” вичерпане. Це питання політики. Президент – дуже сильний гравець. Він особисто веде цю політику і він перекинув м'яч на сторону опозиції», – зазначив С. Гавриш.

За його словами, «опозиція розгубилася, вона почала писати закони». «Навіть законопроект Арсенія Яценюка, який за своєю суттю є правильною, але дуже емоційною відповідлю Президентові. Він ніколи не пройде, тому що йдеться про визнання в Україні політичних судів по суті. Таких судів не існує. Тому мені здається, що опозиція так і не знайшла відповіді», – зазначив екс-віце-спікер.

Президент Центру «Український барометр» В. Небоженко вважає, що влада зацікавлена в ухваленні закону про лікування ув'язнених за кордоном. Адже «при зміні влади почнуться масові репресії більш корумпованих і одіозних фігур нинішнього режиму, і вони матимуть право вийхати за кордон... Такий шлях ім показав екс-ректор Мельник», – зазначив він.

Водночас, коментуючи появу законопроекту М. Рудьковського в законодавчій епопеї з правовими можливостями виїзду на лікування за кордон ув'язнених, у тому числі Ю. Тимошенко, політолог зазначив: «Рудьковський з'явився не випадково, він взагалі не випадково щось робить. Його поява зумовлена тим, щоб якось обмежити ріст авторитету компартії у зв'язку з переходом до ЄС, а не Митного союзу. Для цього паралельно вводиться Соціалістична партія, яка повинна забрати частину голосів у комуністів. А для цього потрібні певні обставини – от йому і дали засвітитися. Тобто йдеться про розкол

лівого електорату, який зараз монополізувала компартія і вочевидь під вибори з'явиться нова Вітренко або “аля Вітренко” і соцпартія – “аля Мороз”», – зазначив В. Небоженко.

У свою чергу політолог В. Карасьов зазначає, що М. Рудьковський виступив із цією ініціативою самостійно. «Це його була власна ініціатива, він, так би мовити, попав пальцем в небо і в цього законопроекту немає шансів... Він просто проявив абсолютно бездумну ініціативу і тому терміново його правили колишні однопартійці», – переконаний він. «Новий законопроект має бути від опозиції. Влада хоче руками опозиції відправити Тимошенко за кордон лікуватися в статусі засудженої», – додав політолог.

Зі свого боку, політолог В. Фесенко зазначив, що в питанні лікування Ю. Тимошенко він більше довіряє позиції провладних депутатів. «У дискусії з питання лікування Тимошенко за кордоном я більше довірюю представникам влади. Я думаю, схема, яку озвучила Інна Богословська – прийняти відповідний закон, внести поправки, підписати відповідні угоди з Німеччиною, якщо Тимошенко хоче лікуватися саме там і після цього ратифікувати угоду. І потім можна буде реалізувати цю схему. І схема тепер зрозуміла, але це вимагає часу і може розтягнутися до наступного року. Є багато нюансів», – підкреслив експерт.

Безпрецедентні зусилля, що їх докладають європейські політики для підписання Угоди про асоціацію, свідчать, що «приростання Україною» є стратегічною метою Європи в найближчій перспективі. Позитивна обставина полягає у тому, що сьогодні євроінтеграційні прагнення об'єднують і українських політиків – владу, і парламентську опозицію.

Здавалося б такий консенсус мав би вже привести до результату – вирішення питання Ю. Тимошенко та переходу учасників євродіалогу в Україні до значущих суспільних проблем, почавши із соціально-економічного стану країни. Однак ситуація зворотна – у суспільстві створюють враження, що проблема євроінтеграції тотожна проблемі Ю. Тимошенко.

Негативною обставиною такого підходу, серед іншого, є те, що, готовуючи закон про право засуджених отримувати

канікули у відбуванні ув'язнення для лікування з кордоном, політики у такий спосіб роблять покарання більш... жорстоким. Вилікувавшись від важкої недуги, засуджений може повернутися за грati. У такий спосіб термін ув'язнення у порівнянні з життєвим циклом людини подовжується.

Зрозуміло, що скористатися правом канікул зможуть лише люди заможні. Джерелом заможності в Україні часто є корупція, яка, власне, і заслуговує на покарання. Таким чином, набуті злочинним шляхом статки забезпечать «лікарняні канікули». Це, щонайменше, несправедливо стосовно тих, хто не крав, а засуджений, наприклад, за службову халатність. Та й мільйонів тих, хто мусить користуватися вітчизняними лікувальними закладами, у той час, як засуджені корупціонери лікуватимуться за вкрадені гроші. Гроші, які недовкладено у вітчизняну медицину.

Отже, політичне лікування Ю. Тимошенко за кордоном для більшості суспільства буде свідченням вибірковості й нерівності в питаннях виконання покарань, що зовсім не відповідає європейським цінностям. У цьому контексті, а також враховуючи не дуже оптимістичні прогнози щодо ухвалення ВР законопроекту щодо лікування засуджених за кордоном, не втрачає актуальності інший шлях вирішення питання Ю. Тимошенко – помилування, позаяк цей акт не лише юридичний, але й етичний. Той, хто здійснює помилування не зобов’язаний ні перед ким виправдовуватись у власних діях. Помилування – це єдиний акт, щодо якого цілком «легально» може бути застосований прикметник «вибірковий».

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Рибак наголошує, що для здійснення реформи місцевого самоврядування необхідна її підтримка в суспільстві й розуміння важливості цієї справи людьми.

На засіданні координаційно-консультативної ради з питань місцевого самоврядування, яке відбулося у м. Рівні 29 жовтня,

він підкреслив, що без залучення представників місцевих рад, без депутатського корпусу, керівництва місцевих державних адміністрацій, голів місцевих рад різного рівня цю справу державної ваги з місця не зрушити. Головний принцип реформи самоврядування – наближення влади до громадянина, сказав В. Рибак і висловив сподівання, що в Рівненській області до обговорення цього процесу вже долучилися й представники місцевого самоврядування, і посадовці місцевих рад, формулюючи свої пропозиції та обґрунтовуючи їх як фахівці.

З огляду на масштаби цієї реформи, серйозні виклики, пов’язані з нею, потрібне ефективне і швидке реагування, наголосив В. Рибак. Він зазначив, що саме сьогодні настав час для політиків на місцях подивитися виборцям в очі й чесно сказати, що зроблено й робиться для свого району чи територіальної громади, їхніх мешканців.

В. Рибак підкреслив, що одним з головних напрямів реформ, які запроваджуються, є навчити регіони самостійно заробляти кошти в місцеві бюджети. Серед найважливіших питань реформи також створення робочих місць, боротьба з безробіттям, вирішення проблем розвитку сільських територій.

Голова Верховної Ради нагадав, що серед першочергових завдань, поставлених главою держави, – прийняття законодавчих актів, які будуть спрямовані на стимулювання виробництва, подолання безробіття, розвиток внутрішнього ринку. «Під контролем Президента протягом року планується залучити 50 млрд грн інвестицій для розвитку економіки під державні гарантії», – сказав В. Рибак і зауважив, що з цією метою створюється Державний банк розвитку, а його кошти будуть використані для реалізації проектів модернізації промисловості, аграрного сектору (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)*. – 2013. – 29.10).

Стратегія наближення України до європейських демократичних цінностей і стандартів за усіма напрямами стала нині центральним стрижнем модернізації держави. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України

В. Рибак, виступаючи на засіданні координаційно-консультативної ради з питань місцевого самоврядування у м. Рівне, під час робочої поїздки на Рівненщину.

Він підкреслив, що сьогодні епіцентром таких зусиль стала Верховна Рада України, і місія парламенту полягає у якісному законодавчому забезпеченні європейської інтеграції України. Без цього неможливе підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом й зону вільної торгівлі з ЄС на саміті Східного партнерства у Вільнюсі наприкінці листопада, сказав В. Рибак.

Керівник парламенту акцентував, що на II і III сесіях парламенту вже прийнято 15 законів та інших законодавчих актів України, що мають ключове значення для співпраці з Європейським Союзом. Серед них, сказав він, найскладніші правові документи, які роками «дозрівали» у парламентській кухні» через відсутність спільного бачення або через політичні протистояння у депутатському корпусі. При цьому В. Рибак наголосив, що ідеї європейської інтеграції гуртується не лише українське суспільство, а й різні політичні сили в парламенті.

Він зазначив, що євроінтеграція для України не самоціль, а шлях до забезпечення гідного способу та рівня життя наших співгромадян, розвитку національної економіки, сучасних стандартів добробуту й процвітання. Саме таких результатів покликана досягти реалізація економічних і соціальних реформ, запропонованих Президентом України В. Януковичем, сказав В. Рибак.

Керівник парламенту наголосив, що вперше за роки незалежності три гілки влади – Президент, Кабінет Міністрів і Верховна Рада України – діють узгоджено та готові нести відповідальність перед суспільством за долю реформ.

У цьому контексті В. Рибак зауважив, що парламент має законодавчо закріпити реальну можливість розвитку регіонів і їх стимулування. «Але, поки не відбулася адміністративна реформа і реформа місцевого самоврядування, держава повинна взяти на себе питання “вирівнювання” регіонів», – сказав він, додавши, що «треба зробити усе, аби місцева влада мала можливість втілювати реформи, ініційовані Президентом, а для

цього їй потрібні фінанси» (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 29.10).

Голова Верховної Ради України В. Рибак не виключає можливості проведення позачергових засідань парламенту для ухвалення законопроектів з «євроінтеграційного пакета» перед самітом у Вільнюсі.

Відповідаючи на запитання журналістів під час робочої поїздки до Рівненської області, В. Рибак зазначив, що нині потреби в проведенні таких засідань немає, оскільки депутати ухвалили «усі головні питання щодо євроінтеграції» і у Верховній Раді немає жодних нових законопроектів.

При цьому Голова Верховної Ради повідомив, що наступного тижня до парламенту має надйти законопроект про реформування органів прокуратури із зауваженнями Венеціанської комісії, після чого він буде розглянутий.

Керівник парламенту не виключив можливості проведення додаткових пленарних засідань напередодні саміту Східного партнерства у Вільнюсі «у разі виникнення ще яких-небудь питань», нагадавши, що такі засідання можуть відбутися за ініціативи 150 народних депутатів (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 29.10).

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про внесення змін до ст. 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо скасування повноважень органів внутрішніх справ із складення протоколів за порушення правил торгівлі на ринках.

Законопроектом (реєстр. № 3304) пропонується виключити з повноважень посадових осіб органів внутрішніх справ складання протоколів про вчинення адміністративних правопорушень, передбачених ст. 159 КУПАП «Порушення правил торгівлі на ринках».

Члени комітету підтримали законопроект, прийняття якого, на їхню думку, сприятиме поліпшенню умов ведення підприємницької діяльності, а також зменшенню втручання контролюючих органів у господарську діяльність (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 30.10).

Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та регіональної політики рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про внесення змін до деяких законів України у сфері поводження з побутовими відходами.

Законопроектом (реєстр. № 2295) пропонується врегулювати питання встановлення та оплати послуг за поводження з побутовими відходами, плати за перероблення та захоронення побутових відходів.

Проектом також передбачається визначити повноваження органів місцевого самоврядування, місцевих державних адміністрацій і Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг, а також врегулювати інвестиційну, тарифну та іншу діяльність у сфері поводження з побутовими відходами.

Члени комітету підтримали законопроект, прийняття якого дасть змогу підвищити рівень якості надання послуг з вивезення побутових відходів, вдосконалити порядок надання цих послуг, сприятиме впровадженню сучасних методів і технологій у сфері поводження з побутовими відходами та ефективній роботі підприємств, що надають такі послуги (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 30.10).

Комітет з питань аграрної політики та земельних відносин рекомендує парламенту прийняти за основу законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо створення сприятливих умов для ведення особисто-

го селянського господарства). Проектом (реєстр. № 2637) передбачається встановити, що члени особистого селянського господарства, для яких ведення особистого селянського господарства є основною діяльністю, підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню на добровільних засадах у порядку, встановленому законом. Ведення особистого селянського господарства вважається основною роботою для члена такого господарства, якщо протягом 12 місяців, які передували дню звернення до Державної служби зайнятості, він займався лише його веденням чи одночасно працював на умовах найму або на інших умовах, передбачених законодавством, менше 26 календарних тижнів.

Законопроект містить також норму, відповідно до якої час роботи в особистому селянському господарстві для членів цього господарства зараховується до загального і безперервного стажу роботи на підставі записів у трудовій книжці й документів, що підтверджують сплату внесків (зборів) на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>).* – 2013. – 30.10).

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи підтримує проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення процедури врегулювання договірних відносин у сфері надання житлово-комунальних послуг.

Метою законопроекту (реєстр. № 3367) є впровадження прозорого, обґрунтованого механізму взаємодії всіх учасників договірних відносин, що виникають у процесі отримання/надання житлово-комунальних послуг, шляхом спрощення та чіткого визначення дій усіх учасників процедури врегулювання договірних відносин при зміні права власності на об'єкти споживання зазначених послуг.

На думку авторів законодавчої ініціативи, спрощується безпосередньо процедура врегулювання відносин між сторонами в ситуації, що розглядається. Крім того, на законодавчу-

рівні виробники/виконавці житлово-комунальних послуг позбавляються можливості нав'язування новим споживачам нових (додаткових, порівняно з первинним споживачем) умов, платних послуг (таких як підключення, перепідключення, які фактично в зазначеній ситуації не пов'язані ні з якими діями, що закладаються в їхню вартість). У ситуації, що є площиною дії запропонованої норми, відбувається лише документальне переоформлення відносин.

Проектом пропонується внести зміни до законів України «Про житлово-комунальні послуги», «Про тепlopостачання», «Про питну воду та питне водопостачання», «Про електроенергетику», «Про засади функціонування ринку природного газу».

Під час обговорення члени комітету висловили зауваження стосовно запропонованих змін до ст. 21 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», а також зазначили, що доцільно передбачити у законопроекті для споживача право, але не обов'язок переукладення чи внесення змін до договору, а для надавача послуг – заборону вимагати у нового власника переукладати договір та обов'язок переглянути умови договору на вимогу нового власника (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 30.10).

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи рекомендує парламенту прийняти за основу проект закону про внесення зміни до ст. 61 Кодексу цивільного захисту України.

Метою законопроекту (реєстр. № 3089) є урегулювання незугодженості Кодексу цивільного захисту з іншими нормативно-правовими актами.

Так, ч. 7 ст. 61 Кодексу передбачено, що служба пожежної безпеки створюється саме в Державній виконавчій службі для забезпечення пожежної безпеки та здійснення нагляду на її об'єктах. Однак у положенні про Державну виконавчу службу як центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері організації примусового

виконання рішень судів та інших органів, на неї не покладено завдань та обов'язків щодо забезпечення пожежної безпеки.

Водночас у Положенні про Державну пенітенціарну службу така функція передбачена, а саме: забезпечення виконання завдань з пожежної безпеки щодо захисту життя і здоров'я громадян, державної власності від пожеж і підтримання належного рівня пожежної безпеки в апараті служби, органах і установах, що належать до сфери її управління; проведення експертизи проектної та іншої документації відповідно до нормативних актів з пожежної безпеки; забезпечення установи виконання покарань і слідчих ізоляторів протипожежними засобами.

У зв'язку з цим проектом закону пропонується Державу виконавчу службу виключити з переліку органів, у яких створюється служба пожежної безпеки, натомість включити до цього переліку Державну пенітенціарну службу (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 29.10.*).

Представители фракции УДАР предложили Верховной Раде увеличить квоту оппозиционных фракций в Центризбиркоме и запретить судам принимать иски об обжаловании результатов выборов после обретения полномочий Президента или народных депутатов.

Соответствующий законопроект № 3396-1 был обнародован на сайте Верховной Рады за подписью народных депутатов В. Ковальчука, Н. Агафоновой и П. Ризаненко. Этот документ был подан в ВР как альтернативный законопроекту руководства фракции Партии регионов, пишет газета «Коммерсантъ-Украина».

Законопроектом фракции УДАР предлагается внести изменения в Уголовный кодекс, Кодекс административного судопроизводства, а также законы Украины «О выборах народных депутатов», «О Центральной избирательной комиссии» и др. В частности, документ устанавливает новый принцип формирования Центризбиркома. Сейчас 15 членов ЦИК назначает

Верховная Рада по представлению Президента, который должен учитывать предложения депутатских фракций и групп, однако, каких именно фракций, в действующем законе не сказано. Представители УДАРа предложили установить квоту для депутатских фракций: по две кандидатуры от каждой фракции и одна кандидатура от «собрания большинства внефракционных депутатов». К кандидатам в члены ЦИК предлагается установить дополнительные требования: обязательное получение высшего юридического образования и гражданства Украины не менее чем за пять лет до дня назначения.

Главное новшество законопроекта касается обжалования результатов выборов народных депутатов и Президента. «Обжалование решений ЦИК относительно установления результатаов выборов или всеукраинского референдума не может быть предметом судебного рассмотрения после обретения полномочий Президента, народного депутата или обнародования результатов референдума», – сказано в законопроекте.

Соратники В. Кличко, среди прочего, предлагают запретить разрыв границ мажоритарных округов, увеличить максимальное число избирателей, закрепленных за избирательным участком (до 2 тыс. человек вместо 1,5 тыс. человек на больших участках), и закрепить право формирования состава окружных избирательных комиссий исключительно за партиями, которые выдвигают избирательный список по общегосударственному округу.

В Партии регионов заверили, что не поддержат законопроект. «Он не будет принят! У нас есть свой документ, его мы и будем поддерживать, а представители УДАРа не предложили ничего нового – их принцип формирования ЦИК политический! Кроме того, если запретить гражданам обжаловать результаты выборов, то как тогда быть с Конституцией, которая гласит, что все правовые отношения подпадают под юрисдикцию судов?» – заявил представитель Партии регионов народный депутат В. Олийнык. В то же время законопроект фракции УДАР поддержали в Компартии, что повышает шансы его принятия (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 30.10).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Україна прагне до енергетичної незалежності за рахунок збільшення видобутку власних енергоресурсів – нафти, газу та нарощування виробництва електроенергії. Про це Президент України В. Янукович заявив під час зустрічі з керівниками енергетичних компаній «Ені» (Італія) та «Електрісіте де Франс» (Франція).

Під час зустрічі міністр енергетики та вугільної промисловості України Е. Ставицький і голова ради правління, головний виконавчий директор компанії «Електрісіте де Франс» А. Прогліо підписали Меморандум про взаєморозуміння щодо співробітництва у сфері газової промисловості та електроенергетики.

«Україна – це держава, яка нині у своїй програмі має великі, амбітні плани щодо збільшення енергетичної незалежності, видобутку газу, нафти, – сказав глава Української держави. Він висловив переконання, що співробітництво України з компаніями «Ені» та «Електрісіте де Франс» буде плідним. «Поєднання наших можливостей з вашими можливостями є дуже цікавим проектом, який здатний буде ефективно працювати», – сказав В. Янукович.

Голова правління «Ені» П. Скароні у свою чергу зазначив, що його компанія демонструє найбільшу активність в Україні щодо освоєння видобутку газу як з традиційних, так і з нетрадиційних джерел. Крім того, за його словами, компанія працює з НАК «Нафтогаз України» над реабілітацією тих свердловин, які вже вийшли з експлуатації. П. Скароні підтвердив готовність компанії до роботи в Україні щодо подальшого розвитку її енергетичного сектору. «Ми робимо свій внесок у видобуток вуглеводнів у вашій країні. Хочу ще раз підтвердити нашу налаштованість робити інвестиції в Україну і допомагати їй у розвитку видобутку вуглеводнів на її території», – сказав він.

Генеральний директор і голова ради директорів «Електрісіте де Франс» А. Прогліо зазначив, що його компанія останнім часом багато працювала спільно з міністерством над розвитком своєї інвестиційної діяльності в Україні. На його

переконання, Україна та «Електрісіте де Франс» мають перспективи співробітництва в ядерній енергетиці. «Ми налаштовані також зосередити нашу увагу на цьому секторі. Ми відкриті до розширення в цьому нашого співробітництва в разі, якщо Україна налаштована на це. Ми також налаштовані розвивати наше співробітництво у секторі дистрибуції енергії. Також хочу підтвердити нашу готовність до розвитку співпраці в технологічних напрямах як у сфері енергетики, так і газу, і робити інвестиції в Україну з метою створення нових робочих місць», – сказав він (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 30.10).

Президент України В. Янукович привітав хліборобів Кіровоградщини з намолотом третього мільйона тонн зерна.

«Уміле господарювання, запровадження сучасних технологій і ваша відданість хліборобній справі стали запорукою сьогоднішнього успіху. Щиро дякую за наполегливу щоденну роботу, за любов до рідної землі та гарний урожай, зібраний вашими працьовитими руками», – ідеться у вітанні глави держави.

Президент побажав хліборобам міцного здоров'я, щастя, благополуччя та нових трудових звершень на благо України (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 30.10).

Президент України В. Янукович привітав хліборобів Чернігівщини з намолотом другого мільйона тонн зерна врожаю 2013 р.

«Ви робите все можливе для подальшого зміцнення потенціалу агропромислового комплексу держави та забезпечення гідного місця України на світових аграрних ринках», – ідеться у вітанні глави держави.

«Висловлюю подяку всім, хто вирощував і збирав цей врожай, не шкодував сил для того, щоб забезпечити хлібом на-

ших співвітчизників. Бажаю щастя, здоров'я та нових здобутків», – підкреслив В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 30.10.*).

Уже на початку наступного десятиліття Україна з імпортера може перетворитися на експортера газу в Європу. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів України 30 жовтня 2013 р.

Прем'єр-міністр зазначив, що в Україні хороші перспективи реалізації проектів із пошуку газу з нетрадиційних джерел. «При успішній реалізації схвалених урядом проектів з пошуку газу з нетрадиційних джерел, Україна може повторити успіх США, які за рахунок видобутку сланцевого газу знизили ринкову ціну природного газу на внутрішньому ринку з 460 дол. за 1 тис. куб. м у 2007 р. до поточного рівня в 110–120 дол. на сьогодні, – сказав М. Азаров. – Уже на початку наступного десятиліття Україна з імпортера може перетворитися на експортера газу в Європу».

Нагадаємо, що 30 жовтня уряд розгляне проект розпорядження «Про схвалення проекту угоди про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться у межах ділянки “Олеська”».

Згідно з угодою, транснаціональна нафтогазова компанія «Шеврон» проінвестує 350 млн дол. США в розвідку сланцевого газу у Львівській та Івано-Франківській областях. А загальні інвестиції у видобуток газу мають становити понад 10 млрд дол.

Буде створено 10–15 тис. робочих місць. Додаткові надходження до бюджетів усіх рівнів за час реалізації проекту становитимуть кілька сотень мільярдів гривень. Щорічний видобуток газу за базовим сценарієм може сягти 8–10 млрд куб. м газу на рік (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 30.10.*)

Згідно з оприлюдненими дослідженнями Світового банку Doing Business за 2012–2013 pp. Україна досягла найкращих

результатів щодо покращення регуляторного середовища серед усіх країн світу. Про це повідомив Прем'єр-міністр М. Азаров під час засідання уряду 30 жовтня 2013 р.

«Україну визнано країною, що досягла найкращих результатів щодо покращення регуляторного середовища серед усіх країн світу у 2012–2013 рр. Відзначено поступ у вісім з десяти сфер, що охоплюються дослідженням. І це не раптовий стрібок або збіг обставин. У дослідженні зафіковано, що темпи вдосконалення Україною регуляторного середовища порівняно з 2009 р. були найвищими у регіоні і світі», – наголосив М. Азаров. За його словами, на сьогодні Україна займає четверту сходинку серед 50-ти країн світу, які досягли найкращого темпу наближення до так званого «передового рубежу» (*Урядовий портал (www.ktni.gov.ua). – 2013. – 30.10.*)

Кабінет Міністрів ужсе до кінця листопада передасть проект Державного бюджету на 2014 р. у Верховну Раду. Про це повідомив журналістам Прем'єр-міністр України М. Азаров.

Прем'єр додав, що до цього будуть проведені консультації з Міжнародним валютним фондом щодо основних параметрів бюджету. М. Азаров також поінформував, що в нього запланована зустріч з представниками МВФ. «Ми налаштовані на розробку абсолютно реалістичного бюджету», – підкреслив він. Глава уряду повідомив, що Україна має намір обговорити з МВФ питання введення із січня 2014 р. зниженої ставки ПДВ і податку на прибуток. «Ми повинні утримувати дефіцит бюджету в безпечних для країни параметрах. Тут наша думка з МВФ збігається. І саме виходячи з цієї умови, ми вирішуватимемо питання про те, чи запровадимо ми ту норму, яка складалася у 2010 р., чи все-таки підемо на узгоджену позицію з МВФ», – зазначив М. Азаров.

Нагадаємо, з 1 січня наступного року має відбутися зниження ставки ПДВ з 20 до 17 %, а також податку на прибуток підприємств – з 19 до 16 % (*Урядовий портал (www.ktni.gov.ua). – 2013. – 29.10.*)

Уряд не допустить затримок із соціальними виплатами, а поодинокі факти до кінця 2013 р. будуть повністю ліквідовані. Про це заявив журналістам Прем'єр-міністр М. Азаров.

«Ситуація із соціальними виплатами буде повністю виправлена до кінця поточного року, і ми увійдемо в нормальній ритм з абсолютно усіх наших соціальних зобов'язань», – сказав він.

Глава уряду пояснив, що осіння затримка з виплатами пов'язана з тим, що саме в цей час Україна здійснювала основні виплати за своїми міжнародними зобов'язаннями. «З чим були пов'язані затримки, які були у вересні – жовтні? Передусім це було пов'язано з колосальними виплатами за нашими зобов'язаннями... Це стаття, за якою ми не можемо допустити ніяких затримок, це наша репутація», – наголосив М. Азаров.

Водночас, за його словами, таке ж ставлення у держави має бути й до виплат у соціальній сфері: «Перед нашими громадянами мають бути такі ж жорсткі зобов'язання... Фінансовий план і бюджетний розпис повинні бути сплановані таким чином, щоб нам на все вистачало коштів» (*Урядовий портал* (www.ktn.gov.ua). – 2013. – 29.10).

Прем'єр-міністр України М. Азаров вважає стратегічним завданням уряду підтримку ІТ-галузі, оскільки саме її розвиток може за короткий термін значно збільшити внутрішній валовий продукт. Про це він заявив під час відвідування Міжнародного наукового конгресу «Інформаційне суспільство в Україні».

Водночас Прем'єр-міністр підкреслив, що розвиток інформаційно-комунікативних технологій створює нові можливості для спілкування громадян з органами державної влади, зокрема й урядом. «Уряд і місцеві органи влади стають більш доступними і більш відкритими для людей – це надзвичайно важливо», – сказав М. Азаров (*Урядовий портал* (www.ktn.gov.ua). – 2013. – 29.10).

Уряд схвалив проект закону України «Про співробітництво територіальних громад», розроблений Мінрегіоном на виконання Національного плану дій на 2013 р.

Як прокоментував міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Г. Темник, чинне українське законодавство передбачає тільки загальні рамки впровадження міжмуніципального співробітництва. Зокрема, Бюджетний кодекс України передбачає тільки трансферт деяких ресурсів для виконання спільних повноважень органів місцевої влади, але не передбачає ані створення жодних спільних органів управління, ані конкретних наглядових процедур.

За словами Г. Темника, міжмуніципальне співробітництво є важливим інструментом для посилення можливостей органів місцевого самоврядування виконувати свої повноваження та надавати послуги місцевому населенню у найбільш ефективний спосіб.

Законопроект визначає організаційно-правові засади співробітництва територіальних громад; принципи, форми та механізми їх співробітництва; державну підтримку, фінансування та моніторинг співробітництва територіальних громад; підстави та особливості припинення співробітництва.

Як визначено документом, співробітництво територіальних громад – форми відносин на договірних засадах між двома або більше територіальними громадами з метою забезпечення соціально-економічного, культурного розвитку територій, підвищення якості надання послуг населенню на основі спільних інтересів і цілей, ефективного виконання органами місцевого самоврядування визначених законом повноважень.

Очікувані результати ухвалення закону – забезпечення можливості органів місцевого самоврядування на законній основі здійснити заходи з оптимізації бюджетних витрат на надання якісних послуг населенню, вирішити значною мірою проблеми розвитку приміських територій навколо великих міст тощо (*Урядовий портал (www.kmti.gov.ua). – 2013. – 30.10.*).

З метою вдосконалення державної політики у сфері здійснення державного архітектурно-будівельного контролю уряд схвалив зміни до діючих нормативно-правових актів (постанов КМУ від 13.04.2011 № 461 і від 13.04.2011 № 466), якими визначив процедуру внесення змін до повідомлення або декларації щодо виконання підготовчих і будівельних робіт і прийняття в експлуатацію об'єктів, а також порядок їх скасування. Про це повідомив міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Г. Темник.

Він поінформував, що внесеними змінами визначено порядок дій замовників будівництва у разі виявлення ними технічної помилки у надісланому повідомленні або зареєстрованій декларації, а також порядок скасування надісланого повідомлення або зареєстрованої декларації посадовими особами органу державного архітектурно-будівельного контролю у разі виявлення ними факту подання замовником недостовірних даних, які є підставою вважати об'єкт самочинним будівництвом.

Також, за словами Г. Темника, змінами врегульовано питання щодо зарахування плати за видачу сертифіката до доходів Загального фонду державного бюджету, як це визначено Бюджетним кодексом України (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 30.10).

Під головуванням заступника міністра закордонних справ України, керівника апарату А. Олефірова та генерального директора з питань Європи та Центральної Азії Європейської служби зовнішньої діяльності Луїса Фернандеса Де Ла Пенья відбулося XV засідання Комітету з питань співробітництва між Україною та ЄС. У заході взяли участь представники органів державної влади України та інституцій ЄС. У рамках засідання сторони обговорили широке коло питань політичного діалогу, торговельно-економічного й секторального співробітництва, у тому числі

в контексті безвізового діалогу, а також стан виконання Порядку денного асоціації Україна – ЄС.

Відбулося предметне обговорення питань, пов'язаних зі станом виконання Україною відповідних домовленостей саміту Україна – ЄС від 15 лютого 2013 р. Учасники комітету позитивно оцінили прогрес у реалізації Порядку денного асоціації Україна – ЄС як інструменту підготовки сторін до належного виконання майбутньої Угоди про асоціацію, а також обмінялися думками щодо подальшої ролі цього інструменту в умовах тимчасового застосування Угоди.

Сторони підтвердили спільну готовність забезпечити успішні результати саміту Східного партнерства у Вільнюсі 28–29 листопада, у тому числі що стосується підписання Угоди про асоціацію України з ЄС.

Під час заходу були також обговорені перспективи розвитку торговельно-економічного співробітництва між Україною та ЄС у контексті створення поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі, проведено аналіз стану та перспектив поглиблення секторального співробітництва між Україною та ЄС, включаючи енергетику, транспорт, екологію (*Урядовий портал (www.ktn.gov.ua). – 2013. – 30.10.*).

У рамках конференції ОБСЄ щодо змінення заходів довіри в процесі придністровського врегулювання, що відбувається в німецькому місті Ландсхут (Східна Баварія), діючий голова ОБСЄ, міністр закордонних справ України Л. Кожара зустрівся з прем'єр-міністром Республіки Молдова Ю. Лянке. Були обговорені основні аспекти двостороннього співробітництва України та Молдови, підготовка до саміту Східного партнерства у Вільнюсі та засідання Ради міністрів ОБСЄ в Києві.

Міністр закордонних справ України підтвердив зацікавленість української сторони у розширенні консульської присутності у Республіці Молдова та поінформував про офіційне прохання щодо відкриття консульської установи України у Тирасполі. «Розглядаємо цей крок як один з важливих елементів налагодження довіри у регіоні», – підкреслив Л. Кожара.

У рамках обговорення проблематики придністровського врегулювання особливу увагу приділено переговорному процесу в форматі «5+2» під українським головуванням в ОБСЄ, зокрема вирішенню важливих для населення регіону питань, забезпеченням свободи пересування людей і товарів. Діючий голова ОБСЄ позитивно відзначив рішення молдовської сторони щодо внесення змін до міграційних правил, які створюють умови для вільного пересування жителів Придністров'я, і наголосив на важливості якнайшвидшої практичної реалізації прийнятих рішень. Підкреслено необхідність вживати усі заходи задля збереження громадського спокою та стабільності в регіоні (*Урядовий портал (www.ktn.gov.ua). – 2013. – 30.10.*).

30 жовтня 2013 р. в рамках робочого візиту до Федераційної Республіки Німеччина (м. Ландсхут) з метою участі у Конференції ОБСЄ зі змінення заходів довіри у процесі придністровського врегулювання міністр закордонних справ України Л. Кошка зустрівся з державним міністром Міністерства закордонних справ Німеччини М. Лінком.

Під час переговорів сторони обмінялися думками щодо підходів до врегулювання придністровського конфлікту, а також обговорили актуальні питання українсько-німецьких двосторонніх відносин, забезпечення регіональної безпеки в контексті реалізації пріоритетів головування України в ОБСЄ, підготовку засідання Ради міністрів ОБСЄ у Києві у грудні 2013 р.

Окрему увагу під час зустрічі було приділено питанням, пов'язаним з євроінтеграційним порядком денним України, а також майбутньому підписанню Угоди про асоціацію України з ЄС під час саміту Східного партнерства у Вільнюсі в листопаді 2013 р. (*Урядовий портал (www.ktn.gov.ua). – 2013. – 30.10.*)

Міндоходів розраховує на додаткові надходження до 20–25 млрд грн від упровадження загального декларування

доходів. Про це заявив міністр доходів і зборів О. Клименко, пишуть «Коментарі».

За словами глави Міндоходів, додаткові податкові надходження від введення загального обов'язкового декларування доходів громадян дасть змогу в майбутньому знизити ставку єдиного соціального внеску. «Я впевнений, що введення загального декларування доходів дасть можливості та ресурси для наступного кроку щодо зниження ставок податку на єдиний соціальний внесок», – зазначив міністр. При цьому О. Клименко підкреслив, що Міндоходів уже розробило концепцію впровадження загального декларування доходів, але до кінця поточного року вона буде проходити громадське обговорення (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2013. – 30.10.*).

На сьогодні всі особи, які виявили бажання пройти навчання, аби працювати за новою системою оцінки для оподаткування, отримали таку можливість. Про це на брифінгу у Кабінеті Міністрів України 30 жовтня повідомив голова Фонду державного майна О. Рябченко.

За його словами, із заявами про навчання звернулося близько 1970 осіб, 90 % з них успішно склали іспит та отримали кваліфікаційні свідоцтва оцінювачів за спеціалізаціями 1.8, 2.3 і напрямом З «Оцінка для цілей оподаткування та нарахування і сплати інших обов'язкових платежів, які справляються відповідно до законодавства».

Як повідомив О. Рябченко, протягом місяця фонд і навчальні заклади, що проводять підготовку оцінювачів за новою системою оцінки, технічно можуть забезпечити підготовку 2,2 тис. осіб. «За ті чотири місяці, відколи розпочалося навчання, ми могли підготувати майже 9 тис. фахівців. Звернулося з таким бажанням близько 2 тис. осіб. Люди самі вирішують, вчитись чи не вчитись. Але навчання триває, уже 11 закладів його проводять, і найближчим часом до цього процесу долучаться ще три заклади», – зауважив голова ФДМУ. За його словами, бажання отримати свідоцтво керівника

суб'єкта оціночної діяльності виявили близько 1200 фізичних осіб, і всі вони отримали таку можливість. «90 % з них успішно склали іспит, а це 1086 осіб, та отримали свідоцтво керівників суб'єктів оціночної діяльності», – підкреслив О. Рябченко.

Як повідомив голова ФДМУ, станом на 30 жовтня 2013 р. до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності включено інформацію про 1540 оцінювачів для цілей оподаткування, а також 347 суб'єктів оціночної діяльності разом з 644 представництвами (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 30.10).

ПОЛІТИКА

На сьогодні день ЦВК зареєструвала 76 кандидатів у народні депутати. Найбільше кандидатів зареєстровано у 94 окрузі (Київська область) – 40, найменше в 132 окрузі (Миколаївська область) – чотири, передає кореспондент УНН. Нагадаємо, що 30 жовтня комісія зареєструвала 11 кандидатів у народні депутати. Водночас ЦВК відмовила в реєстрації трьом кандидатам у народні депутати (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 30.10).

Розвиток ситуації з підготовки до проведення довиборів 15 грудня на п'яти «проблемних» округах демонструє, що влада готовується взяти реванши за будь-яку ціну, оскільки їй не вдалося протягнути своїх ставлеників рік тому, заявляють у партії УДАР.

У партії нагадали, що в результаті розподілу керівних посад в ОВК п'яти округів опозиція отримала лише шість з 15-ти місць голів, їхніх заступників і секретарів ОВК. Натомість маловідомі «технічні» партії – «Народна ініціатива», «Держава», «Зелена екологічна партія “Веселка”» – отримали вісім посад. При цьому, зауважили в УДАРі, представники

«технічних» партій отримали чотири з п'яти посад голів ОВК, а до цього представники 36 маловідомих політичних сил отримали і більшість місць членів ОВК. «Усе це демонструє, що влада готується до чергового шліфування технології фальсифікації за рахунок абсолютноного домінування в комісіях представників “технічних” партій, які працюватимуть на владу», – ідеться в заявлі.

У УДАРі переконані, що якщо владі вдастися змоделювати потрібний результат у тих регіонах, де вона ніколи не мала достатньої підтримки, то аналогічна технологія буде застосована уже на виборах Президента. При цьому, наголошують у партії, замість представників нікому не відомих «технічних» партій, провладний сценарій реалізовуватимуть представники так само «технічних» кандидатів у Президенти (*Сайт партії УДАР (<http://klichko.org/ua>)*. – 2013. – 29.10).

Опозиції вигідне звільнення Ю. Тимошенко тільки за умови неможливості її участі у президентських виборах 2015 р. Таку думку під час круглого столу висловив політичний експерт В. Цибулько, передає кореспондент УНН.

Він також відзначив, що на сьогодні Ю. Тимошенко може підтримати лише потенційного переможця на президентських виборах від опозиції. «Тобто вона буде грati не з власною партією, а з потенційним переможцем», – додав він.

В. Цибулько також зауважив, що на сьогодні її влив на власну політичну силу мінімізований, проте її персональна публічна вага може додати потенційному переможцю президентських перегонів як мінімум 5 %. «І зараз боротьба ведеться виключно за ці додаткові 5 %, які забезпечить Тимошенко переможцю на президентських виборах. Це максимум, чого може добиватись сьогодні опозиція», – сказав експерт.

Водночас він зауважив, що варіант звільнення Ю. Тимошенко та її подальшої участі у президентських виборах повністю руйнуеть баланс, який на сьогодні сформувався в опозиції. «Це фактично призведе до внутрішньої ворожнечі, і тоді все закінчиться канівською четвіркою № 2», –

додав В. Цибулько (*Українські Національні Новини* (<http://www.unp.com.ua>). – 2013. – 30.10).

Кампания, направленная на запрет Коммунистической партии Украины, может стать серьезным препятствием на пути интеграции Киева в структуры Европейского Союза. Об этом заявил специальный общественный наблюдатель ЕС М. де Рита в комментарии корреспонденту ГолосUA.

По его словам, попытки ограничить деятельность украинских коммунистов приведут к резкому снижению интереса Запада к Украине в целом. «Практика давления на украинскую Компартию безосновательна. Левые движения в Европе развиваются самым активным образом, и их представители играют далеко не последнюю роль в становлении европейской демократии, – подчеркнул, в частности, он. – Любые выпады против КПУ могут быть расценены как нежелание украинских властей быть частью этой демократии». Эксперт также подчеркнул, что антикоммунистическая истерия в украинском политикуме может привести к негативной европейской реакции относительно Украины. «Может быть поставлено под угрозу подписание Соглашения об ассоциации», – подчеркнул М. де Рита (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 30.10).

Під час утворення ініціативних груп щодо проведення всеукраїнського референдуму жодних норм закону порушенено не було, заявляє кандидат юридичних наук Є. Герасименко. На прес-конференції в УНІАН він сказав, що існують лише дві підстави для відмови у реєстрації ініціативної групи.

«Перша – невідповідність Конституції та законам України. Друга – це порушення порядку утворення ініціативної групи. Це значить, що хтось порушив норми Конституції чи законів України. Ніхто жодним чином ніяких норм при утворенні ініціативної групи не порушував. Була відповідна кількість осіб на всіх зборах, всі документи були подані до ЦВК.

У жодній постанові ЦВК не сказано, що документи самі по собі не відповідають вимогам закону. Усі постанови, які приймає ЦВК, містять текст, що збори відбулись. Підстави для відмови реєстрації ініціативної групи – заборона суду члену ЦВК бути присутнім на зборах», – сказав юрист.

«Ми оскаржуємо ці постанови ЦВК. Безумовно, що ми будемо проходити всі передбачені чинним законодавством України інстанції, а потім якщо члени ініціативних груп вирішать, то ми будемо підтримувати оскарження до інших структур. Є два механізми – Європейський суд і Комітет ООН з прав людини. І там, і там є можливий варіант розгляду цієї справи», – повідомив Є. Герасименко, наголосивши, що відсутність представника ЦВК на зборах ініціативних груп не є підставою для відмови у реєстрації.

У свою чергу уповноважений представник ініціативної групи з організації проведення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою з питання вступу України до Митного союзу Г. Буйко зауважив, що ініціатори проведення референдуму не порушили жодної статті Конституції. «Ми діяли у відповідності з Конституцією, законом про референдум, і ніхто нам так і не сказав, в чому ми порушили ст. 30 закону про референдум щодо формування ініціативних груп. Ми продовжуємо діяти в рамках закону про референдум і методичних рекомендацій, які видала ЦВК», – сказав Г. Буйко.

За його словами, уже зібрано 650 тис. підписів з проханням підтримати ініціювання референдуму. Г. Буйко також нагадав, що загалом було проведено 19 зборів громадян щодо всеукраїнського референдуму (*Компартия України (www.kpri.ua). – 2013. – 30.10.*).

На майдані Незалежності у Києві активісти Комітету визволення політ'язнів спільно із білоруським Рухом солідарності «Разом» провели акцію на підтримку українців і білорусів, яких заарештовано з політичних мотивів. Вони також передали звернення до представництва ЄС

в Україні, привертаючи їхню увагу до цієї проблеми напередодні саміту у Вільнюсі, передає кореспондент УНН.

Близько 30 активістів, серед яких шестеро осіб приїхали з Білорусі, розгорнули плакати та фотографії політв'язнів України та Росії з вимогою припинити політичні переслідування в Україні. У їхньому зверненні до представництва ЄС повідомляється список із 22 ув'язнених українців з описом їхніх справ і проханням вплинути на уряд України щодо звільнення цих осіб (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 30.10).

Одесский окружной административный суд 29 октября вынес решение отказать в удовлетворении иска народного депутата И. Маркова к спикеру Верховной Рады В. Рыбаку, сообщает пресс-служба политика.

В иске И. Марков требовал признать незаконным распоряжение В. Рыбака заблокировать карточку для голосования.

И. Маркова задержали 22 октября во время допроса в помещении областного управления внутренних дел в Одессе. Ему инкриминируют организацию и избиение участников пикета в 2007 г. 23 октября Печерский районный суд Киева избрал меру пресечения для И. Маркова арест до 20 декабря.

Сейчас партия «Родина» И. Маркова выбрала себе временного управляющего. В результате открытого голосования председателем «Родины» избран депутат Одесского областного совета В. Савенко. Эту должность он будет занимать на время, пока И. Марков находится под стражей. Об этом сообщают «Украинские национальные новости» (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 30.10).

Якби вибори відбулись наступного тижня, переконливу перемогу серед загальнонаціональних лідерів отримав би В. Кличко, а його партія – УДАР у Львівській міській раді отримала б «срібло». Про це говорять дані соцопитування,

яке було проведено у жовтні цього року соціологічною агенцією «ФАМА».

Зокрема, лідер УДАРу В. Кличко користується довірою 69,7 % львів'ян. Порівняно з липнем загальний рівень довіри до В. Кличка зрос на 6,1 %. Ю. Тимошенко користується довірою 42 % опитуваних. Інший очільник «Батьківщини», народний депутат А. Яценюк має рівень довіри львів'ян 45,5 %.

Голова ВО «Свобода», народний депутат О. Тягнибок отримав 44,2 % у рейтингу довіри, а Ю. Луценко – 38,4 %.

Рівень довіри до інших їмовірних претендентів на посаду Президента України – П. Порошенка, П. Симоненка та діючого Президента В. Януковича серед львів'ян нижчий. Відповідно П. Порошенко користується довірою 27 % львів'ян, В. Янукович – 7,7 % а П. Симоненко – 6,7 % (*Сайт партії УДАР (<http://klichko.org/ua>)*. – 2013. – 30.10).

Конгрес місцевої та регіональної влади Ради Європи з 29 жовтня по 31 жовтня в Страсбурзі розгляне ситуацію з розвитком демократії на місцях в Україні та ситуацію навколо виборів мера Києва, повідомляє УНН.

Наразі, за повідомленням, уже підготовлено Моніторинговим комітетом звіт «Місцева та регіональна демократія в Україні», доповідачами його виступлять бельгійський депутат М. Кулс і французький депутат П. Манжан.

Відповідно до документа, українське законодавство «обмежує автономію місцевої влади в прийнятті рішень і керуванні. Крім того, ряд міст, включаючи столицю, залишаються без мера протягом тривалого часу», а самостійність місцевої влади в розподілі коштів «також залишається обмеженою». Крім того, у звіті підкреслюється, що в Україні є поділ повноважень і адміністративних обов'язків між урядовими відомствами та такими ж установами місцевих органів влади (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>)*. – 2013. – 29.10).

ЕКОНОМІКА

Україна в 2013 р. собрала 9,3 млн т овощей и 22 млн т картофеля, что на 7 и 5,6 % соответственно меньше, чем в прошлом году, сообщила пресс-служба Министерства аграрной политики и продовольствия.

Также отмечается, что во избежание потери урожая и для сохранения цен на овощи в осенне-зимний период в стране необходимо строить новые овощехранилища. В настоящее время мощность по единовременному хранению составляет 1,3 млн т для картофеля и 1,02 млн т для овощей. Прогнозируется, что в ближайшие два-три года мощности по хранению овощей в стране увеличатся на 400 тыс. т.

Ранее Минагропрод прогнозировал, что урожай овощей в Украине в 2013 г. составит 10,4 млн т, картофеля – 23 млн т (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 30.10).

Обсяг реалізації промислової продукції в Україні у вересні 2013 р. порівняно з аналогічним періодом минулого року збільшився на 2,88 % – до 88,61 млрд грн. Про це повідомляється на офіційному сайті Державної служби статистики.

Згідно з повідомленням, обсяг реалізації промислової продукції в січні – вересні 2013 р. становив 815,953 млрд грн, у тому числі у добувній і переробній промисловості – 811,329 млрд грн.

Найбільший обсяг реалізованої продукції припадає на Дніпропетровську область – 152,558 млрд грн, Донецьку – 152,186 млрд грн, Запорізьку – 55,192 млрд грн, Київ – 52,456 млрд грн, Луганську область – 51,433 млрд грн.

У вересні спад обороту продукції в добувній і переробній промисловості, на які припадає 99,4 % обсягів реалізації промпродукції, становив 1,7 % у річному вираженні (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 30.10).

За дев'ять місяців поточного року підприємства хімічної галузі промисловості реалізували продукції на суму майже 40 млрд грн. Про це йдеться в останніх матеріалах Державної служби статистики України, повідомляє УНН.

Згідно з даними Держстату, за січень – вересень поточного року підприємства, які займаються виробництвом хімічних речовин і хімічної продукції, реалізували продукції на суму 39 млрд 212 млн 700 тис. грн. Обсяги реалізації хімічної продукції становлять 4,8 % від загальних обсягів реалізованої промислової продукції в Україні за зазначений період.

Як раніше повідомляв УНН, за вісім місяців поточного року підприємства хімічної галузі Донеччини реалізували продукції на суму 6 млрд 580 млн 258,7 тис. грн, що становить 4,1 % від загального обсягу усієї реалізованої промислової продукції в області за зазначений період (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 30.10).

За дев'ять місяців поточного року вугільні підприємства України реалізували продукції на суму більше ніж 35 млрд грн. Про це йдеться в останніх матеріалах Державної служби статистики України, повідомляє УНН.

Згідно з даними Держстату, за січень – вересень поточного року в Україні було реалізовано кам'яного та бурого вугілля на загальну суму 35 млрд 55 млн 500 тис. грн. Обсяги реалізації вугілля становлять 4,3 % від загальних обсягів реалізованої промислової продукції в Україні за зазначений період (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 30.10).

Приріст вкладів у національній валюті в 10 разів перевищує приріст вкладів в іноземній валюті. Про це під час відкритої дискусії сказав директор департаменту з управління валютним резервом та здійснення операцій на відкритому

ринку НБУ О. Дубихвіст, передає кореспондент УНН. За його даними, на сьогодні різниця між валютними та гривневими вкладами становить 10 % річних, що «впливає на певний свідомий вибір громадян» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 29.10).

На сьогодні всі 179 банків України є учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, повідомила під час відкритої дискусії директор-розпорядник Фонду гарантування вкладів фізичних осіб О. Шарова, передає кореспондент УНН.

Усі банки є учасниками фонду, крім Ощадбанку, вклади в якому гарантуються державою у повному обсязі за рахунок бюджету, «Родовідбанку», який наразі є санаційним і не працює з вкладниками», – розповіла вона. Водночас при виборі банку для вкладу своїх коштів О. Шарова закликала звертати увагу на рейтинг і репутацію банків. Вона підкреслила, що при вкладі коштів необхідно звертати увагу на ст. 26 закону про систему гарантування вкладів, яка передбачає певні обмеження стосовно коштів, за якими фонд не гарантує відшкодування (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 29.10).

Нацбанк поддерживает расширение безналичных каналов обмена валют – сегодня регулятором нормативными актами разрешено проводить такую продажу валюты. Об этом в ходе открытой дискуссии сказал директор департамента по управлению валютным резервом и осуществлению операций на открытом рынке НБУ А. Дубыхвист.

«Банки уже вышли с инициативой проводить безналичный обмен валют – Национальным банком и нормативными актами разрешено проводить продажу валюты по начислению безналичной гривны на счет клиента – на пластиковую карточку», – рассказал представитель НБУ. «Расширение всех безналичных каналов мы будем только приветствовать», – заверил он.

При этом А. Дубыхвист отметил, что речь идет не о замене одного канала обмена на другой, а о еще одном альтернативном канале.

Эксперт отметил, что пластиковая карточка будет способом идентификации клиента вместо паспорта, который необходимо предъявлять в традиционных пунктах обмена валюты (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 29.10).

Приднепровская железная дорога (ПЖД) с июля, по состоянию на 22 октября, увеличила перевозку зерна нового урожая в 2,4 раза – до 561,9 тыс. с 230,4 тыс. т по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, сообщила пресс-служба ПЖД. «Приднепровская магистраль продолжает без сбоев и задержек обеспечивать перевозку зерновых грузов», – сказано в сообщении.

Согласно сообщению, за три недели октября 2013 г. ПЖД перевезла 106,2 тыс. т зерновых культур, задействовав при этом 1665 зерновозов (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 30.10).

Органы Пенсионного фонда обеспечивают своевременную и полную выплату пенсий и денежных пособий. Об этом заявил и. о. председателя Пенсионного фонда Украины В. Кравчук.

«Как и в прошлые годы, органы Пенсионного фонда обеспечивают своевременную и в полном объеме выплату пенсий и денежных пособий 13,5 млн пенсионеров во всех регионах Украины. Бюджет Пенсионного фонда на 2013 г. является полностью сбалансированным», – отметил В. Кравчук.

Он также сообщил, что за январь – сентябрь общий объем расходов на пенсионные и другие цели составил 186,9 млрд грн, что на 14,7 млрд грн больше, чем за соответствующий период в прошлом году. «Обеспечение пенсионных и других выплат средствами происходит за счет законодательно определенных источников финансирования. Основным ис-

точником наполнения бюджета фонда является соответствующая часть единого социального взноса», – сказал и. о. председателя Пенсионного фонда Украины (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 30.10).

Роспотребнадзор по итогам проверки украинских фабрик кондитерской корпорации Roshen распространил ложную информацию о качестве продукции компании. Об этом говорится в официальном сообщении Министерства аграрной политики и продовольствия Украины.

Как отмечается в пресс-релизе, заявление российского ведомства после инспекции предприятий «содержит откровенно ложную информацию, а его тональность не соответствует духу украинско-российского сотрудничества».

В Минагропроде Украины добавили, что инспекционная группа Роспотребнадзора нарушила процедуру проверок и фактически отказалась от конструктивного решения вопроса двусторонней торговли (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 30.10).

Россельхознадзор ограничил поставки продукции двух украинских мясоперерабатывающих компаний. Об этом сообщается на официальном сайте ведомства.

«При лабораторных исследованиях в говядине мороженой, поступившей с предприятия ООО “ПКП Прилуки-Агропеработка”, выявлены мезофильные аэробные и факультативно-анаэробные микроорганизмы, в мясе птицы мороженом, поступившем с предприятия ООО “Тавр-Плюс”, выявлены листерии», – сообщили в Россельхознадзоре.

Как отмечается, принято решение о введении временных ограничений на поставки продукции с этих предприятий (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 30.10).

Польща відмовилася добудовувати трубопровід Одеса – Броди. Польська компанія «ПЕРН “Пшиязнь”» відмовилася

виділити кошти на будівництво ділянки Броди – Адамова застава. Про це йдеться у повідомленні Міжнародного трубопровідного підприємства (МТП) «Сарматія», передає УНН.

У ньому йдеться про те, що 29 жовтня 2013 р. у Варшаві відбулися позачергові загальні збори учасників МТП «Сарматія», на яких учасник товариства з Польщі – компанія «ПЕРН “Пшиязнь”» проголосувала «проти» продовження роботи з підготовки проекту будівництва нафтопроводу Броди – Адамова застава.

Зазначимо, що відповідно до регламенту загальних зборів учасників МТП «Сарматія», рішення можуть прийматися тільки одноголосно (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 30.10).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Валовий внутрішній продукт України в III кварталі 2013 р. знизився на 1,5 % порівняно з III кварталом 2012 р. Про це йдеться в повідомленні Державної служби статистики, яке було опубліковано на сайті відомства.

Як зазначає Держстат, ВВП України за III квартал 2013 р. порівняно з III кварталом 2012 р. становив 98,5 %, а порівняно з II кварталом 2013 р., з урахуванням сезонного фактора, – 99,6 %.

Як повідомлялося, раніше Світовий банк погіршив прогноз зростання економіки України за підсумками 2013 р. до 0 % з раніше прогнозованого показника в 1 %.

Нагадаємо, за версією Міжнародного валутного фонду, ВВП України за підсумками 2013 р. становитиме 0 %, за версією міжнародної аудиторської компанії «Ернст енд Янг» – 1,1 %, водночас ЄБРР спрогнозував падіння ВВП на 0,5 %.

Згідно з державним бюджетом на поточний рік, номінальний ВВП в 2013 р. повинен становити 1,576 трлн грн, зростання ВВП – 3,4 % (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 30.10).

У вересні порівняно із серпнем борг населення за спожиті житлово-комунальні послуги зменшився на 0,4 %, або на 48 млн грн до 10,898 млрд грн. Про це повідомила Державна служба статистики.

За даними Держстату, борг за квартирну плату станом на 1 жовтня зменшився на 19,5 млн грн – до 2,266 млрд грн. Борг за опалювання зменшився на 169,4 млн грн – до 5,076 млрд грн. Борг за газопостачання також збільшився на 153,6 млн грн – до 1,273 млрд грн.

У вересні серед регіонів найбільша заборгованість за опалення зафікована в Донецькій області – 946,672 млн грн, Дніпропетровській області – 753,105 млн грн і Харківській області – 642,522 млн грн.

Як повідомлялося, у серпні порівняно з липнем борг населення за спожиті житлово-комунальні послуги зменшився на 2,3 %, або на 260 млн грн – до 10,946 млрд грн (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 30.10).

Предприятие «Укртрансгаз» вернуло 100 млн грн долга по заработной плате, который возник в августе. Об этом сообщил первый заместитель председателя Государственной инспекции по труду Р. Зенов во время заседания Комиссии по вопросам погашения задолженности по заработной плате (денежного обеспечения), пенсий и других социальных выплат, комментируя последние данные Госкомстата.

Он также отметил, что государственными инспекторами Гоструда с 14 по 21 октября была проведена проверка соблюдения законодательства о труде в филиалах ОАО «Укртрансгаз» в Киеве, Харьковской, Львовской, Ивано-Франковской, Донецкой, Черкасской, Полтавской и Киевской областях. В ходе проверки установлено нарушение требований ст. 115 Кодекса законов о труде по выплате заработной платы не реже двух раз в месяц через промежуток времени, не превышающий 16 календарных дней.

«Из-за нарушения сроков выплаты заработной платы в «Укртрансгазе» возникла задолженность по выплате

зарплаты на сумму 103,2 млн грн (по состоянию на 14 октября 2013 г.)», – отметил первый заместитель Гоструда. По его словам, из-за особенностей подсчета задолженности Государственной службой статистики, в финальном отчете не учтены самые свежие данные. Поэтому по его последним данным задолженность составляла 1 млрд 25 млн грн, в структуре которой содержался уже погашенный августовский долг. «По оперативным данным, задолженность по зарплатам в Украине составляет 970,1 млн грн. К ним уже включена информация о выплаченных задолженностях в сентябре и на начало октября», – сказал он (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 29.10).

Україна поднялась на 28 пунктов в рейтинге Всемирного банка DoingBusiness.

За 2013 г. Украина поднялась на 28 пунктов (со 140 на 112 место в мире) в рейтинге Всемирного банка DoingBusiness. Этот престижный международный рейтинг оценивает действия власти по созданию условий для ведения бизнеса. Он является индикатором для принятия решений об инвестировании в страну. Результаты опубликованы на сайте банка.

Самые радикальные перемены, согласно рейтингу, произошли в строительной отрасли. Наша страна поднялась сразу на 145 пунктов – со 186 на 41 место. Количество разрешительных процедур уменьшилось в два раза (с 20 до 10), а сроки получения необходимых документов сократились более чем в пять раз – с 375 дней до 73.

В Украине появилась законодательная возможность перехода от разрешительного к декларативному принципу начала работ. «Если в прошлом выдавалось около 40 тыс. разрешений на строительство в год, то за девять месяцев 2013 г. 83 тыс. застройщиков получили право на строительство уже по декларативному принципу и только для 473 объектов повышенной сложности требовались соответствующие разрешения», – сказал один из ведущих экспертов по строительству А. Беркута.

План по дебюрократизации процедур в строительной отрасли в апреле 2013 г. представил Президенту В. Януковичу ви-

це-прем'єр А. Вилкул. «Лучший показатель дебюрократизации – инвестиции в отрасль. За девять месяцев 2013 г. инвестиции в жилое строительство увеличились на 7,2 % и превысили 7 млрд грн. Объем нового строительства по результатам первого полугодия возрос на 10 %», – сказал президент Конфедерации строителей Украины Л. Парцхаладзе.

По данным рейтинга DoingBusiness, в Украине также улучшилась ситуация с регистрацией собственности и кредитованием, а вот в сфере защиты инвесторов позиции нашей страны упали на 1 пункт.

Напомним, рейтинг Всемирного банка DoingBusiness оценивает бизнес-климат в 189 странах мира. Сравнение производится по 10 показателям, в том числе по количеству и срокам процедур, необходимых для работы бизнеса, а также соблюдению законодательства на практике (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 29.10).

Объем иностранных займов компаний и банков в Китае за последние пять лет возрос в три раза и достиг почти 900 млрд дол. Этот показатель уже достаточно большой, чтобы вызвать финансовые потрясения в развитых странах, прежде всего в Великобритании, говорится в отчета Банка международных расчетов (BIS).

«Кредиты в долларах и другой иностранной валюте росли очень быстро, – отмечается в отчете. – За последние четыре года показатель возрос более чем в три раза, увеличившись с 270 млрд дол. до 880 млрд дол. в марте 2013 г. Рост кредитования может привести к существенному риску для финансовой стабильности».

Западные центральные банки после краха Lehman сократили стоимость привлечения финансирования в Восточной Азии, и компаниям стало выгодно занимать в долларах. Риск заключается в том, что этот процесс может пойти в обратном направлении, когда Федеральная резервная система США завершит программу количественного смягчения. Это вызовет дефицит долларовой ликвидности в регионе, что приведет

к еще большему кумулятивному эффекту, чем во время кризиса в Восточной Азии в 1997–1998 гг.

При этом банки Великобритании держат почти четверть всех трансграничных банковских активов в Китае. С другой стороны, немецкие, голландские, французские и другие европейские банки сократили свою долю с 32 до 14 %.

Среди азиатских стран наибольшую активность проявила Южная Корея, которая после последнего мирового финансового кризиса ограничила зависимость от долга европейских банков, но Китай и Гонконг не последовали этому примеру.

Разговоры о сокращении программы покупки облигаций со стороны ФРС привели к сокращению потоков капитала и росту стоимости заимствований в долларах на большей территории Азии. Хотя ситуация улучшилась, она не исчезла, отмечают в BIS.

В докладе говорится, что прекращение программ количественного смягчения вызовет финансовую нестабильность в регионе. При этом отношение кредитов к депозитам в иностранной валюте в Китае удвоилось со 100 % в 2005 г. до почти 200 % в настоящий момент.

Наибольшим объемом иностранных активов обладает Китай. Их объем достигает 3,7 трлн дол., и страна жестко контролирует потоки капитала, то есть существует только небольшая опасность того, что Китай может пострадать от валютного кризиса, от которого пострадали Корея, Индонезия и Таиланд в 1990-х годах. Но это и не значит, что иностранные банки обязательно смогут получить свои деньги обратно, так как они могли кредитовать китайские компании, которые объявили дефолт.

Власти Китая уже объявили, что не будут спасать компании с чрезмерным объемом долга. Но для Китая существует риск того, что кризис долларового финансирования станет спусковым механизмом для внутреннего финансового кризиса (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 29.10).

*Потребительские цены в Германии в октябре 2013 г.,
по предварительным данным, в годовом исчислении*

возросли на 1,2 %. Такую информацию опубликовала Федеральная статистическая служба Германии. Аналитики прогнозировали рост показателя на 1,4 %.

В месячном исчислении потребительские цены в Германии в октябре 2013 г. снизились на 0,2 %. Аналитики прогнозировали, что показатель не изменится.

Инфляция в Германии, по гармонизированным с Евросоюзом данным, составила в октябре 2013 г. 1,3 % в годовом и 0,2 % в месячном исчислении (аналитики прогнозировали рост потребительских цен на 1,5 % в годовом и неизменность показателя в месячном исчислении) (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 30.10).

В России лидерами по расслоению на богатых и бедных являются Москва, Чечня, Дагестан. Об этом свидетельствует исследование РИА «Рейтинг».

Агентство изучило показатели коэффициента Джини, демонстрирующего уровень социального неравенства. Чем выше расслоение населения, тем ближе коэффициент к 100 %. В Москве он составил 39,3 %, в Чечне – 40,1 %, в Дагестане – 38,6 %. Как указывают эксперты, примерно такой же уровень расслоения наблюдается в США.

По данным исследования, в целом неравенство зарплат в России находится примерно на уровне Японии или Португалии, где коэффициент Джини достигает 37,7 % (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 30.10).

РЕЗОНАНС

Бюллетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 83

Бюллетень підготували:

О. Ворошилов, В. Пальчук, Н. Тарасенко, І. Соколова.

Редактори: Т. Дубас,

О. Федоренко, Ю. Шлапак

Комп'ютерна верстка:

І. Соколова

Підп. до друку 31.10.2013.

Формат 60x84 1/16. Обл.-вид. арк. 3,02. Наклад 8 пр.

Видається в друкованому та електронному вигляді

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів
видавничої продукції
ДК № 1390 від 11.06.2003 р.